

På andra sidan skärmen

Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer i Sverige

Titel	På andra sidan skärmen Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer i Sverige
Title	On the other side of the screen: Anti-LGBTQI sentiments in digital environments in Sweden
Uppdragsgivare	Arbetsmarknadsdepartementet
Forskningsområde	Civilt försvar och krisberedskap
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys

Bild: (Bildbyrå och namn på fotograf)

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

This work is protected by the Swedish Act on Copyright in Literary and Artistic Works (1960:729). Citation is permitted in accordance with article 22 in said act. Any form of use that goes beyond what is permitted by Swedish copyright law, requires the written permission of FOI.

Sammanfattning

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har fått i uppdrag av regeringen att kartlägga förekomsten av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Uppdraget innebär att kartlägga och analysera förekomsten av hbtqi-fientlighet och hur den tar sig uttryck i olika digitala miljöer med anknytning till Sverige, inklusive i form av kodord och bilder.

På andra sidan skärmen – Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer i Sverige är en delredovisning av regeringsuppdraget. Skrivelsen baseras på kvantitativ innehållsanalys av 4026 kommentarer från 90 öppna trådar på Facebook, X (tidigare Twitter), Flashback och TikTok, samt semi-strukturerade intervjuer med tjugo personer med någon form av offentligt hbtqi-engagemang och som har erfarenhet av att möta hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Precis som titeln indikerar undersöker skrivelsen inte bara förekomsten och uttryck av hbtqi-fientlighet, utan också vilka konsekvenser det kan få för människor som utsätts och exponeras för det.

Skrivelsen visar att hbtqi-fientlighet tar sig olika uttryck beroende på plattform och ämne. Transpersoner är den mest utsatta specifika gruppen. Visuella uttryck och kodord som emojis och memes fungerar som förstärkare av fientliga narrativ. Att utsättas för hbtqi-fientlighet i digitala miljöer – antingen personligen eller genom exponering – kan få konsekvenser för personers liv, politiska engagemang och mentala hälsa. Detta gäller inte bara hbtqi-personer, utan också politiker och yrkesverksamma i offentliga institutioner som deltar i hbtqi-relaterade evenemang. Samtidigt visar skrivelsen också vikten av fortsatt synlighet och att hela samhället – från beslutsfattare ner till den enskilda individen – tar ansvar för att förbättra det offentliga samtalet och motverka hat och hot såväl digitalt som fysiskt.

Nyckelord: hbtqi, fientlighet, digitala miljöer, Sverige

Summary

The Swedish Defence Research Agency (FOI) has been assigned by the government to map the prevalence of anti-LGBTQI sentiment in digital environments. This involves analysing how such hostility manifests across platforms connected to Sweden, including through code words and imagery.

On the Other Side of the Screen – Anti-LGBTQI Sentiments in Digital Environments in Sweden constitutes a partial report of this assignment. The study draws on a quantitative content analysis of 4,026 comments from 90 public threads on Facebook, X (formerly Twitter), Flashback, and TikTok, alongside semi-structured interviews with twenty individuals with public LGBTQI engagement and experience of encountering online hostility. The report examines both forms of anti-LGBTQI sentiment and its potential consequences for those exposed to it.

Findings indicate that expressions of hostility vary by platform and topic, with transgender individuals the most frequently targeted group. Exposure to anti-LGBTQI hostility can affect personal life, political engagement, and mental health, impacting not only LGBTQI individuals but also allies and institutions involved in LGBTQI-related activities. The report highlights the importance of visibility and collective responsibility—from policymakers to citizens—in fostering constructive public discourse and countering hate in both digital and physical spaces.

Keywords: LGBTQI, hostility, digital environments, Sweden

Innehållsförteckning

1	Inledning	9
1.1	Om uppdraget	9
1.1.1	Syfte och frågeställningar	9
1.1.2	Skrivelsens disposition.....	10
1.2	Tidigare forskning och centrala begrepp	10
1.2.1	Centrala begrepp	10
1.2.2	Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer: en översikt	11
2	Metod.....	13
2.1	Datamaterial från digitala miljöer	13
2.1.1	Urval och insamling.....	13
2.1.2	Manuell kodning och kvantitativ innehållsanalys	15
2.1.3	Användning av AI-stöd.....	16
2.2	Semistrukturerade intervjuer	17
2.2.1	Urval och genomförande	17
2.2.2	Tematisk analys	18
2.3	Metodologiska begränsningar.....	18
2.4	Forskningsetiska överväganden	19
3	Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer: beskrivande analys	20
3.1	Innehåll och tematik	20
3.1.1	Vad handlar trådarna om?.....	20
3.1.2	Vilka måltavlor finns i materialet?	22
3.1.3	Sentiment: fientlig, gråzon eller stöd?	23
3.1.4	Fientlighetstyper i fientliga och gråzonskommentarer.....	24
3.2	Stödkommentarer och motröster	27
3.2.1	Stödkommentarer	27
3.2.2	Vad händer när kommentarsfält (inte) har stödkommentarer? 28	
3.3	Kodord: emojis och bildspråk.....	29
3.3.1	Emojis i fientliga och gråzonskommentarer	29
3.3.2	Emojis i stödkommentarer.....	30
3.3.3	Förekomst av memes, dekaler och GIF:ar.....	30
4	Erfarenheter av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer	32
4.1	Erfarenheter av hbtqi-fientlighet.....	32
4.1.1	Hbtqi-fientliga narrativ och specifika händelser.....	32
4.1.2	Digitala hot från familj och släktingar.....	34
4.1.3	Personfokus istället för sakfrågor	34
4.2	Konsekvenser av hbtqi-fientlighet.....	34
4.2.1	Påverkan på fysisk trygghet	34
4.2.2	Lämna uppdrag och digitala plattformar.....	35
4.2.3	Tystnad och självzensur	35

4.2.4	Inte bara ett minoritetsproblem	36
4.3	Förebyggande åtgärder	36
4.3.1	Strategier för att hantera fientlighet	36
4.3.2	Vikten av att polisanmäla	37
4.3.3	Utbildning och kunskapens betydelse	38
4.3.4	Mer resurser för psykosociala insatser och säkerhet.....	38
4.3.5	Plattformarnas och politikers betydelser	38
4.3.6	Fortsätta att vara synliga.....	39
5	Diskussion och slutsatser	40
5.1	Tillbaka till forskningsfrågorna.....	40
5.2	Jämställdhets- och barnrättsperspektiv	42
5.3	Behov av framtida forskning	42
	Referenslista	44

Tabeller

Tabell 1. Sammanställning av datamaterialet, s. 16

Tabell 2. Kodschemats kategorier, s. 17

Tabell 3. Emojis i fientliga och gråzonskommentarer, s. 30

Figurer

Figur 1. Måltavlor i kommentarer, s. 23

Figur 2. Sentimentfördelning, s. 24

Figur 3. Sentiment per plattform, s. 25

Figur 4. Fientlighetstyper, s. 25

Figur 5. Tematiska kategorier i stödkommentarer, s. 28

Figur 6. En meme föreställande en familj som håller i ett paraply och "skyddar" sig mot regnbågsfärger, s. 32

Figur 7. En meme föreställande två skolflickor, s. 32

1 Inledning

1.1 Om uppdraget

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har fått i uppdrag av regeringen att kartlägga förekomsten av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer (Regeringsbeslut A2025/00046). Uppdraget innebär att kartlägga och analysera förekomsten av hbtqi-fientlighet och hur den tar sig uttryck i olika digitala miljöer med anknytning till Sverige, inklusive i form av kodord och bilder. FOI ska utifrån vad som anges i handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter särskilt granska förekomsten av fientlighet mot homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner. I arbetet ska ett jämställdhets- och barnrättsperspektiv beaktas.

Uppdraget är en del i regeringens arbete för att stärka hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter, och motverka våld, diskriminering och andra kränkningar mot gruppen. I skälet till beslutet att ge FOI uppdraget nämndes att representanter för civilsamhällesorganisationer vittnat om ett försämrat säkerhetsläge för hbtqi-personer och hbtqi-organisationer i samhället, och att det demokratiska utrymmet minskat under de senaste åren. Hänvisningar gjordes också till Brottsförebyggande rådets (Brå) sammanställning av polisanmälda hatbrott under 2022, där det framgick att digitala miljöer utgjorde nästan en tredjedel av brottsplatserna i anmälningar om hbtqi-relaterade hatbrott. Regeringen lyfte även Brås rapport om polisanmälda hatbrott under 2020 med digital brottsplats, där exempel på digitala hatbrott med homofobiskt hatbrottsmotiv var att den utsatte mottog misshandel- och dödshot via digitala samtals- och kommunikationstjänster på grund av den utsattes uppfattade sexuella läggning.

Regeringsbeslutet betonade att FOI tidigare fått i uppdrag att kartlägga förekomsten av olika former av rasism och våldsbejakande extremistisk propaganda i digitala miljöer. Särskild hänvisning görs till en rapport om radikalnationalistiska digitala miljöer som visar hur hatbudskap, konspirationsteorier och avhumanisering av bland annat hbtqi-personer, riskerar göra dessa till måltavlor för våld. Regeringen konstaterade samtidigt att det saknas kartläggningar med fokus på hbtqi-fientlighet i digitala miljöer med anknytning till Sverige.

1.1.1 Syfte och frågeställningar

Den föreliggande skrivelsen är en delredovisning av regeringsuppdraget. Den kartlägger förekomsten av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer och hur det tar sig uttryck i olika digitala miljöer med anknytning till Sverige, inklusive i form av kodord och bilder. Utifrån vad som anges i handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter granskas särskilt förekomsten av fientlighet mot homosexuella, bisexuella, transpersoner, queera och intersexpersoner. Utöver detta undersöks även vilka erfarenheter som personer har som utsatts för hbtqi-fientlighet i digitala miljöer.

Skrivelsen besvarar fyra centrala frågeställningar:

- Hur tar sig hbtqi-fientlighet uttryck i digitala miljöer med anknytning till Sverige?
- Hur ser miljöerna och kontexterna ut där hbtqi-fientlighet förekommer?
- Vilka är de vanligt förekommande hbtqi-fientliga narrativen?
- Vilka erfarenheter har hbtqi-personer som utsätts för hbtqi-fientlighet i digitala miljöer?

1.1.2 Skrivelsens disposition

Skrivelsen inleds med en beskrivning av uppdraget och en övergripande presentation av forskningsläget och centrala begrepp. Kapitel två presenterar och diskuterar skrivelsens forskningsdesign och val av metod. Därefter följer två empiriska kapitel. Kapitel tre är en beskrivande analys av insamlade data från digitala miljöer. Kapitel fyra baseras på semistrukturerade intervjuer och fokuserar på erfarenheter av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Kapitel fem är en avslutande diskussion där forskningsfrågorna besvaras och förslag på framtida forskning ges.

1.2 Tidigare forskning och centrala begrepp

1.2.1 Centrala begrepp

Skrivelsen inkluderar några centrala begrepp. Det första är *hbtqi*, vilket är en förkortning av homosexuella, bisexuella, transsexuella, queer och intersex. Det finns andra förkortningar som fångar upp samma eller delar av samma grupp – som LGBT och hbtqi+ – men FOI använder samma definition som nämns i Handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Det gäller även definitionen av homosexuella, bisexuella, transsexuella, queer och intra-sex. *Heterosexuella*, *homosexuella* och *bisexuella* avser i skrivelsen och i handlingsplanen som sexuella läggningar, *transsexuella* som ett samlingsbegrepp för personer som inte identifierar sig med könet de tilldelades vid födseln (könsidentitet) eller har ett könsuttryck som kan skilja sig från samhällsnormer kring kön. *Queer* definieras i handlingsplanen som ”ett mångfacetterat begrepp som kortfattat handlar om ett normkritiskt förhållningssätt till kategorisering av människor utifrån sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.”¹ Begreppet används också inom kritisk forskning för att utmana det som upplevs som normalt och naturligt,² men i skrivelsen används det främst i relation till personer vars könsidentitet eller könsuttryck utmanar rådande könsnormer. Ett exempel på detta kan vara icke-binära personer vars könsidentitet utmanar könskategorierna man-kvinna. *Intersex*, slutligen, används som ett samlingsbegrepp för en rad medfödda variationer där den kroppsliga utvecklingen inte är entydig när det kommer till kön.

Hbtqi-fientlighet används i skrivelsen som en bredare kategori av hat, fördomar och negativa föreställningar om hbtqi-personer. Hbtqi-fientlighet nämns i handlingsplanen för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter, men definieras inte. FOI:s användning av begreppet hbtqi-fientlighet ligger nära Brottsförebyggande rådets definition av begreppet hbtqi-relaterade hatbrott, som är ”brott motiverade av fördomar och föreställningar om hbtqi-personer,” men går bredare och ingen bedömning görs huruvida hbtqi-fientligheten som analyseras i skrivelsen är brottslig eller inte. Termen *fientlighet* har kritiserats för att vara vagt, subjektivt och svårt att lagföra, men gör det samtidigt möjligt att analysera olika typer av problematiska uttryck och beteenden.³

Slutligen förstås *digitala miljöer* i skrivelsen som ett samlingsnamn på sociala medier, forum, samtals- och kommunikationstjänster och andra digitala plattformar där personer möts, producerar, konsumerar och exponeras för olika typer av innehåll. Särskilt fokus kommer läggas på sociala medier och diskussionsforum. Viktigt att betona är att digitala miljöer inte är neutrala. De är formade av de strukturer, gränssnitt och algoritmer finns på plattformen (även kallade *plattform affordances*), vilket får konsekvenser för vad som kan sägas, hur det kan sägas och vilken typ av innehåll och interaktion som premieras.⁴

¹ Arbetsmarknadsdepartementet, “*Stolt och Trygg – Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter* (Stockholm, Regeringskansliet, 2025), 6.

² Se Fanny Ambjörnsson, *Vad är Queer?* (Stockholm, Natur och Kultur, 2006) för en kritisk diskussion kring begreppet queer och rollen det har spelat inom hbtqi-rörelsen och forskning.

³ Se exempelvis: Martin Walters, “Conceptualising “Hostility” for Hate Crime Law: Minding “the Minutiae” When Interpreting Section 28(1)(a) of the Crime and Disorder Act 1998.” *Oxford Journal of Legal Studies* 34, nr 1 (2014): 47–74; Rob Cover, “Digital Hostility: Contemporary Crisis, Disrupted Belonging and Self-Care Practices.” *Media International Australia* 184, nr 1 (2022): 79–91

⁴ Se exempelvis: danah boyd, “Social networks sites as networked publics: Affordances, dynamics and implications.” *I A Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites*, redigerad av Z. Papacharissi. (Routledge, 2011); Moa Bladini & Eva-Maria Svensson, *Rethinking Online Anti-Gender Hate Speech* (Routledge, 2025); Noor Alkhamsi, m.fl., *Våldsbejakande extremism och digitala medier: En forskningsöversikt* (Totalförsvarets forskningsinstitut, 2024).

1.2.2 Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer: en översikt

Forskningsfältet om hbtqi-fientlighet i digitala miljöer har vuxit under de senaste åren. Den grundas på ett tvärvetenskapligt fält och inkluderar både kvantitativa och kvalitativa metoder. Här ges en kort sammanfattning av framträdande teman från svensk och internationell forskning och undersökningar som är relevanta för skrivelsen.

I Sverige har hbtqi-fientlighet i digitala miljöer bland annat uppmärksammats i relation till hatbrott och våldsbejakande extremism, vilket exemplifieras i Brås sammanställning av hatbrottsstatistik.⁵ Som nämns i regeringsbeslutet, identifierades digitala miljöer som den tredje vanligaste brottsplatsen för hbtqi-relaterade hatbrott och den vanligaste bland transfobiska hatbrott i denna sammanställning.⁶ Även om hbtqi-fientlighet och hbtqi-relaterade hatbrott inte behöver vara ideologiskt motiverade kan det finnas ideologisk eller religiös koppling. Forskare som studerar våldsbejakande extremism och terrorism har under senare år noterat ökad aktivitet och en omfattande spridning av hatfulla kommentarer, konspirationsteorier och ibland direkta dödshot riktade mot hbtqi-personer på olika digitala plattformar. Fientligheten är ofta grundat i idén om hbtqi-personer som normbrytande; ett hot mot den ”naturliga ordningen” och den traditionella och heterosexuella kärnfamiljen.⁷ Tre undersökningar har uppmärksammat hbtqi-fientlighet i relation till barn och unga. Den första är Rädda Barnens Ungdomsförbund som genomförde en studie om unga hbtqi-personers upplevelser. Digitala miljöer var inte i fokus i den undersökningen, men det framkom att unga hbtqi-personer tagit emot hot och hat på sociala medier.⁸ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) rapport *”Jag är inte ensam, det finns andra som jag”* visar liknande resultat. Digitala miljöer beskrivs som viktiga för unga hbtqi-personer för att finna gemenskap och kunskap, men också en arena där hat, hot och andra påhopp förekommer.⁹ En tredje rapport som behandlar relaterade frågor är Forum för levande historias attitydundersökning bland högstadie- och gymnasielever. Den visade att unga hbtqi-personers utsatthet för mobbning och trakasserier ökat, och att ungas (synnerligen pojkars) negativa attityder mot gruppen homosexuella, bisexuella och transpersoner ökat från 3 till 15 procent sedan 2013. Även om inte digitala miljöer pekades ut specifikt som en förklaring, identifierades en koppling mellan negativa attityder överlag och användningen av sociala medier.¹⁰

Internationella studier och undersökningar visar liknande resultat. Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheters (FRA) enkätundersökning *EU LGBTQ Survey III* visade att 63% av de tillfrågade hbtqi-personerna i Europa ofta eller dagligen exponerades för hatfulla och hbtqi-fientliga kommentarer i digitala medier och att 16% själva blivit utsatta.¹¹ En femårig kartläggning från Institutet för strategisk dialog (ISD) i Storbritannien visade att hbtqi-fientlighet har ökat globalt under de senaste åren och har nära koppling till samhällsliga och politiska händelser som val, lagförslag och annan form av synlighet runt om i världen. Transpersoner och personer med könsöverskridande identiteter identifierades som särskilt sårbara och användes frekvent i hbtqi-fientliga narrativ om ”grooming,” pedofili och ”genusideologi.”¹² Kopplingen mellan hbtqi-fientlighet och främmande makt har också uppmärksammats.

⁵ Brå, *Polisanmälda hatbrott 2024: En sammanställning av anmälningar som hatbrottsmarkerats av polisen och där Brå har identifierat ett hatbrott* (Brottsförebyggande rådet, 2025). Se också Charlie Olofsson, *Hatbrott mot LGBTI-personer i Norden: En kartläggning av strategier, arbetssätt och insatser* (Nordiska Ministerrådet, 2021) för en nordisk översikt av hatbrott mot hbtqi-personer.

⁶ Brå, *Polisanmälda hatbrott 2024*. Se också Brå, *Hatbrott i digitala miljöer: Polisanmälda hatbrott 2020 med digital brottsplats* (Brottsförebyggande rådet, 2024) och Brå, *Personer misstänkta för hbtqi-relaterade hatbrott* (Brottsförebyggande rådet, 2022).

⁷ Se exempelvis: Lisa Kaati, m.fl., *Digitalt slagfält: En studie av radikalnationalistiska digitala miljöer* (Totalförsvarets forskningsinstitut, 2019); Lisa Kaati, m.fl., *Heroes and Scapegoats: Right-Wing Extremism in Digital Environments* (Publications Office of the European Union, 2021); Ida Linander, Johanna Lauri och Mats Lauri, “Swedish LGBTQ Activists’ Responses to Neo-Nazi Threats,” *Lambda Nordica* 27, nr 3–4 (2022); Hannah Pollack Sarnecki, m.fl., *Rutten Demokrati: Konspirationpropaganda, rasism och våld* (Totalförsvarets forskningsinstitut, 2003). Se också MUCF, *”Det får inte existera”: om unga hbtqi-personers utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck samt omvändelseförsök* (MUCF, 2024) för fokus på unga hbtqi-personers utsatthet för omvändelseförsök och hedersrelaterat våld.

⁸ Rädda Barnens Ungdomsförbund, *Inte för ung för att vara mig själv: Röster om att vara barn och hbtq* (Rädda Barnens Ungdomsförbund, 2025).

⁹ MUCF, *”Jag är inte ensam, det finns andra som jag”: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor* (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, 2022).

¹⁰ Forum för levande historia, *Unga tycker om andra: En studie av skolelevs attityder, tillit och utsatthet* (Stockholm, 2026).

¹¹ FRA, *LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges* (FRA, 2024).

¹² ISD, *Five-year overview of the online and offline anti-LGBTQ+ landscape*, (ISD, 2025).

European Union External Action (EEAS) publicerade 2023 en rapport om hur främmande makt (särskilt Ryssland) använder sig av hbtqi-fientlighet i sin propaganda för att skapa splittring och polarisering. Fenomenet går in i vad som kallas för könsbaserad desinformation (gendered disinformation) som riktas både mot kvinnor och hbtqi-personer.¹³ EEAS identifierade några centrala hbtqi-fientliga narrativ som ofta dök upp i rysk propaganda, som att hbtqi-personer ansågs vara ett hot mot nationell säkerhet och traditionella värderingar, att hbtqi-personer var pedofiler, och att hbtqi-rättigheter sågs som exempel på västerländskt moraliskt förfall. Digitala miljöer identifierades som viktiga för att sprida dessa narrativ.¹⁴

Ett fält som kommit att få mycket uppmärksamhet är anti-genusrörelsen (anti-gender movement). Den växte fram under 1980- och 90-talen, framförda av religiösa och konservativa aktörer som reagerade mot kvinnors och hbtqi-personers synlighet och ökade rättigheter. Dessa aktörer gjorde starkt motstånd mot vad de kallade ”genusideologi” och idén om att kön kan vara socialt skapade. Syftet var att motverka vad som uppfattades vara en underminering av den heterosexuella familjen och den ”naturliga ordningen.”¹⁵ Begreppet *heteronormativitet* är centralt, där heterosexualitet och kärnfamiljen är det normerande i samhället. Hbtqi-personer i allmänhet och trans- och könsöverskridande personer i synnerhet ses som ett konkret hot mot detta.¹⁶ Barns rättigheter och behov av skydd är också centralt, där hbtqi-personer i synnerhet lyfts fram som ett hot mot barn. Vanliga narrativ är att barn behöver skyddas från vad som beskrivs som ”genusideologi” och ”hbtqi-propaganda” som kan påverka dem negativt.¹⁷ Ett annat vanligt narrativ är *homonationalism*, där hotet mot hbtqi-personers fri och rättigheter hotas av en ökad invandring från främst muslimska länder. Hbtqi-personers rättigheter ses som viktiga delar av västerländska värderingar och dessa hotas av muslimer och invandrare. Det är narrativ som i ökad grad kommit att användas av högerpopulistiska och högerextrema partier i Europa och USA som traditionellt inte har uttryckt stöd till hbtqi-personer. Samtidigt inkluderas inte alla hbtqi-personer i homonationalistiska narrativ, utan enbart hbtqi-personer som passar in i dessa aktörers idé av nationen.¹⁸ Nordiska studier har också uppmärksammat hur dessa idéer använts utanför organiserade aktörer. Ett exempel är en studie som undersöker hbtqi-fientlighet i finska kommentarsfält. Där framkom det hur hbtqi-personer och deras allierade tenderade att ses som ett hot mot traditionella värderingar i Finland och Norden och ”den naturliga ordningen,” men att det också fanns överlapp med homonationalistiska narrativ om hotet från muslimer och invandring. De betonade vikten av att se närmre på hur olika hbtqi-fientliga narrativ överlappar och förstärker varandra.¹⁹

¹³ Kate Saner, “Introduction to the special issue on gendered disinformation.” *Journal of Gender Studies* 35(3) (2026): 603-612.

¹⁴ EEAS, *FIMI Targeting LGBTQ+ People: Well-informed analysis to protect human rights and diversity* (Brussels, EEAS Stratcom Division). Se också Emil Edenborg, *Politics of Visibility and Belonging: From Russia's "Homosexual Propaganda" Laws to the Ukraine War* (Routledge, 2017).

¹⁵ Bladini & Svensson, *Rethinking Online Anti-Gender Hate Speech*; Åsa Eriksson m.fl., ”Striden om genus: en introduktion.” I *Striden om genus: politik, vetenskap & social kamp*, redigerad av A. Berg, Å. Eriksson, L. Gemzöe & S. Malmén (Appell Förlag, 2025); Roman Kuhar & Rok Smrdelj, ”The Rise of Anti-Gender Mobilizations.” I *Anti-Gender Mobilizations in Europe and the Feminist Response*, redigerad av Kuhar & Smrdelj. (Routledge, 2025).

¹⁶ Eriksson m.fl., ”Striden om genus: en introduktion.” Se också Ambjörnsson, *Vad är queer?* för en kritisk diskussion om begreppet heteronormativitet.

¹⁷ Edenborg, E. & Gunnarsson Payne, J. ”Anpassning och Allianser: Föreställningar om ”genus” som hat mot barn i USA, Ryssland och Sverige.” I *Striden om genus: politik, vetenskap & social kamp*, redigerad av A. Berg, Å. Eriksson, L. Gemzöe & S. Malmén. (Appell förlag, 2025.)

¹⁸ Se exempelvis Katharina Kehl, ”Homonationalism revisited: Race, Rights and Queer Complexities.” *Lambda Nordica* 2/2020; Katharina Kehl, ”Did Queer Muslims Even Exist? – Racialised Grids of Intelligibility in Swedish LGBTQ contexts.” *Social Identities* 26(2) (2020): 150-165; Julia Lagerman, ”Homonationalism on the Defensive: News Media Responses to Nationalist Anti-LGBTQ Attacks in Sweden.” *Antipode* 56(2), (2024).

¹⁹ Antti Unlu m.fl. ”From Prejudice to Marginalization: Tracing the Forms of Online Hate Speech Targeting LGBTQ+ and Muslim Communities.” *New Media & Society* (2025).

2 Metod

För att kartlägga förekomsten av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer används i skrivelsen både kvantitativa och kvalitativa metoder, även kallad mixed methods eller blandad metod. Den kvantitativa ansatsen består av kvantitativ innehållsanalys av en större mängd insamlade kommentarer från digitala miljöer. Den kvalitativa ansatsen är en tematisk analys av semi-strukturerade intervjuer med personer med någon form av offentligt hbtqi-engagemang och med erfarenhet av att möta hbtqi-fientlighet i digitala miljöer, antingen själva eller genom sitt arbete med andra. Tillsammans ger dessa metoder möjlighet att utforska bredd och djup på sätt som enbart en metod inte skulle kunna. Kapitlet börjar med att beskriva hur datamaterialet från digitala miljöer har samlats in – från urval till analys – och går sedan över till att fokusera på de semistrukturerade intervjuerna. Därefter berörs metodologiska begränsningar och forskningsetiska överväganden.

2.1 Datamaterial från digitala miljöer

2.1.1 Urval och insamling

Datamaterialet består av öppna trådar med kommentarsfält från Facebook, X (tidigare Twitter), TikTok och Flashback.²⁰ Inledningsvis fanns även Reddit, Instagram, Telegram, YouTube, Discord och spelplattformar med. Dessa exkluderades dock i ett senare skede, då de antingen överlappade med redan inkluderade plattformar eller bestod av slutna grupper som krävde inbjudan för åtkomst till innehållet. De inkluderade plattformarna valdes för att få en bredd av diskussionsklimat och gränssnitt.

Facebook är en etablerad plattform där media, organisationer, myndigheter och individer finns representerade och där det är möjligt att diskutera i kommentarsfält. Plattformen skiljer sig också från de andra genom att kräva att användarna använder riktiga namn och inte ett fiktivt alias eller användarnamn. TikTok är en växande plattform som är populär bland unga och består både av video- och textmeddelanden,²¹ och där många influerare finns. X är en plattform för kortare inlägg och reaktioner. Den representerar en plattform som ofta studerats i samband med politisk polarisering, digital fientlighet och hatretorik. Det är också en plattform som myndigheter och organisationer i hög grad har valt att lämna till följd av en allt mer extrem retorik efter ägarbyte 2022.²² Flashback, slutligen, valdes eftersom det är ett anonymt diskussionsforum som möjliggör längre och mer fördjupade diskussioner än övriga plattformar. Likt X har också Flashback uppmärksammats för att (re)producera extrema och konspiratoriska idéer.²³

Datamaterialet består av 4026 kommentarer från 90 trådar. En *tråd* är ett huvudinlägg eller en diskussionstråd som är skriven av en organisation eller en enskild användare. *Kommentarer* är vad andra användare väljer att kommentera i kommentarsfältet under huvudinlägget. Valet av kommentarsfält grundas på två faktorer. Den första är att dessa gör det möjligt att identifiera hur hbtqi-fientlighet uttrycks i text och genom visuell förstärkning och kodord, som emojis och memes.

²⁰ Av forskningsetiska skäl inkluderas enbart öppna kommentarsfält i studien. Detta diskuteras närmre i sektion 2.3.

²¹ På TikTok analyserades dock bara kommentarsfälten. Innehållet i videoklippen användes som kontext, men fokus låg på kommentarema.

²² Se exempelvis: Stefano Pasto, "Hate speech research: Algorithmic and qualitative evaluations. A case study of anti-gypsy hate on Twitter." *Research on Education and media* 15, nr 1 (2023): 130-139; Unlu m.fl. "From prejudice to marginalization"; GLAAD, *Social Media Safety Index 2025*; CCDH & HRC, *Digital Hate: Social media's role in amplifying dangerous lies about LGBTQ+ people*; Daniel Hickey m.fl., "X under Musk's leadership: Substantial hate and no reduction in inauthentic activity", *PLOS ONE* 20, nr 2 (2025): e0313293.

²³ Mathilda Åkerlund, "Influence without metrics: Analyzing the impact of far-right users in an online discussion forum." *Social Media + Society*, 7, nr 2 (2021); Helena Blomberg & Jonas Stier, "Flashback as a rhetorical online battleground: Debating the (dis)guise of the Nordic Resistance Movement." *Social Media + Society* 5, nr. 1 (2019).

Den andra är att det går att titta närmre på interaktionen mellan användare och särskilt mellan fientliga kommentarer och så kallade stödkommentarer/motröster.²⁴ Även om andra former av digitala miljöer, som videor och poddar, hade varit relevanta att titta på, gjorde fokuset på kommentarsfält analysen mer stringent och fokuserad. Studien fokuserar inte på enskilda användare och deras åsiktsyttringar, utan på teman och mönster på en aggregerad nivå.

Trådarna och kommentarerna samlades in genom ett strategiskt urval baserat på ett antal specifika inkluderings- och exkluderingskriterier relevanta för regeringsuppdraget.²⁵ Ett kriterium var *tidsperiod*, där tidsperioden 2024 till januari 2026 valdes. Tidsperioden innehöll flera omtalade händelser i relation till hbtqi-personer, som könstillhörighetslagen, transpersoners rättigheter och möjligheter, uppmärksamhet kring dragqueens och sagoläsning för barn, Prideevenemang, en ny svensk handlingsplan för att stärka hbtqi-personers rättigheter och några uppmärksammade brottshändelser där hbtqi-frågor lyfts (t.ex. mordet i Rönninge under julhelgen 2025). Även om en längre tidsperiod hade gjort det möjligt att undersöka förekomsten av hbtqi-fientlighet över tid, gjorde den valda tidsperioden det möjligt att beskriva hur den tar sig uttryck i närtid. Ett annat kriterium var vilka *ämnen* som berördes i trådarna. För studien valdes trådar som fokuserade specifikt på hbtqi-relaterade frågor. Dessa gav möjlighet att undersöka hur användare reagerade på innehållet i dessa trådar och det bedömdes sannolikt att trådarna skulle ge exempel på olika uttryck, åsikter och attityder mot hbtqi-personer och organisationer.

Trådarna identifierades genom ett antal sökord som användes på samtliga inkluderade plattformar: hbt*, homosexuella, bisexuella, transsexuella, queer, intersex, transperson*, könstillhör*, könstillhörighetslagen, Pride, regnbågsflagga och dragqueens. Asterisken * användes för att fånga upp så många namnvariationer som möjligt (t.ex. fångar hbt* upp hbt, hbtq, hbtqi, hbtqi+, osv.) Booleska operatörer (AND eller OR) användes för att söka efter relationer mellan sökord, som ”transpersoner AND könstillhör*”, på plattformar som tillät en sådan sökning. Sökningarna skedde antingen direkt på de inkluderade plattformarna eller via site:(namn på plattform) och sökord i sökmotorer. Ett tredje kriterium var att enbart *öppna* trådar inkluderades i materialet. Trådar som krävde medlemskap, publicerades i slutna grupper eller på andra sätt inte var tillgängliga för allmänheten exkluderades. Trådarna var skapade antingen av enskilda användare (främst X och Flashback) eller av etablerade aktörer som hbtqi-organisationer, medieföretag (radio och TV), religiösa samfund och offentliga personer som politiker och influerare. Ett fjärde kriterium var *språk*. Varken Facebook, X eller TikTok är i grunden svenska plattformar och det finns en mängd språk som används på dessa plattformar. För att besvara regeringsuppdragets betoning på ”digitala miljöer med anknytning till Sverige” inkluderades enbart trådar och kommentarer på svenska. Andra språk, inklusive andra nordiska språk, exkluderades.

För att samla in trådarna och kommentarer togs skärmdumpar, vilka sparades på en krypterad dator. Alla trådar och kommentarer som uppfyllde kriterierna inkluderades i datamaterialet.

²⁴ Unlu m.fl., ”From prejudice to marginalization”; Leonhard m.fl. ”Perceiving threat and feeling responsible: How severity of hate speech, number of bystanders, and prior reactions of others affect bystanders’ intention to counterargue against hate speech on Facebook,” *Studies in Communication and Media* 7 (2018); Buerger, ”#iamhere: collective counterspeech and the quest to improve online discourse,” *Social Media + Society* 7(4) (2021); boyd, ”Social network sites as networked publics.”

²⁵ Ett strategiskt urval (purposive sampling) skiljer sig från ett slumpmässigt genom att det baseras på förhand bestämda kriterier som är relevanta för forskningsfrågorna. Fördelen med ett sådant urval är att det empiriska materialet som samlas in är relevant för det som utforskas, men nackdelen är att det inte går att göra några generaliseringar bortom det insamlade materialet. Se Mumtaz Ali Memon m.fl. ”Purposive sampling: A review and guidelines for quantitative research.” *Journal of Applied Structural Equation Modeling*, 9(1), 01-23. Vad det betyder för den föreliggande studien diskuteras i sektion 2.3.

Tabell 1. Sammanställning av datamaterialet

Plattform	Typ	Kommentarer	Trådar	Insamlingsmetod
X/Twitter	Social media, korta inlägg	1 426	29	Manuell
Facebook	Social media, längre inlägg	1 289	28	Manuell
Flashback	Anonymt forum	769	14	Manuell
TikTok	Social media, video- och text	542	19	Manuell
Totalt		4 026	90	

Tabell 1 är en sammanställning av datamaterialet. Materialet består av fler trådar och kommentarer från X och Facebook än från Flashback och TikTok. Det betyder inte nödvändigtvis att det finns mer hbtqi-fientlighet på dessa plattformar, utan att trådarna som inkluderades innehöll fler kommentarer. Sökningen gav också bättre träffar på dessa plattformar. Inledningsvis höll materialet från TikTok på att exkluderas från det samlade datamaterialet eftersom det var märkbart mindre, men inkluderades eftersom dynamikerna i materialet såg annorlunda ut än de andra plattformarna.

2.1.2 Manuell kodning och kvantitativ innehållsanalys

Det insamlade materialet kodades manuellt och sedan genomfördes en kvantitativ innehållsanalys med hjälp av programmeringsspråket Python. Orsaken till den manuella kodningen var för att fånga upp den kontextuella förståelsen för trådarnas och kommentarernas innehåll, tonläge och användning av visuella textförstärkningar och kodord (som emojis och memes). Den manuella kodningen skedde stegvis under fyra månader med hjälp av ett kodschema. För att göra det hanterbart kodades varje tråd för sig. Först lästes alla kommentarer igenom och de som inte fokuserade på hbtqi-frågor exkluderades. Fokus låg på övergripande teman, tonläge, typ av fientlighet, användningen av visuella förstärkelse och kodord (som emojis och memes), och interaktion mellan användare. När materialet hade nått empirisk mättnad och inga nya teman upptäcktes avslutades kodningsprocessen. Alla kommentarer sammanställdes i en datamatrix i Excel och pseudonymiserades, vilket betyder att användarnamn, personnamn, organisationsnamn, kommentarer eller andra uppgifter som gör att trådar, kommentarer och enskilda användare kan identifieras togs bort (se sektion 2.4. för forskningsetiska överväganden).

Kodschemat bestod av fyra tematiska kategorier: sentiment, måltavla_primär, fientlighetstyp, och tema_stöd. Kategorierna utvecklades under kodnings- och analysprocessens gång och fångade upp olika uttryck, dynamiker och nyanser av hbtqi-fientlighet – från vad som sägs till hur det sägs. När alla kommentarer var kodade genomfördes en genomgång av materialet för att säkerställa att kommentarerna kodats korrekt, om ytterligare kategorier behövdes och om något skulle tas bort.

Tabell 2. Kodschemats kategorier

Kategorier	Beskrivning
sentiment	Fientlig, gråzon eller stöd (motröster)
måltavla_primär	Primär måltavla, t.ex. hbtqi_generellt, transpersoner, politiker
fientlighetstyp	Fientlighetstyp i fientliga och gråzonskommentarer
tema_stöd	Primära tema för stödcommentarer

Tabell 2 ger en överblick över kodschemats kategorier. Kategorin *sentiment* inkluderade tre typer av kommentarer: fientlig, gråzon och stöd. *Fientlig* bestod av kommentarer som uttryckte tydlig fientlighet mot hbtqi-personer, organisationer och deras rättigheter. *Gråzon* var kommentarerna som befann sig i ett gränsland där fientligheten inte var lika tydlig, utan innehöll ifrågasättande och mer implicita former av fientlighet. *Stöd*, slutligen, var kommentarer som uttryckte solidaritet, bemötte fientlighet och/eller försvarade hbtqi-personers rättigheter. Dessa inkluderades för att få en bild över hur hbtqi-fientlighet bemöttes i kommentarfälten och hur närvaron (och frånvaron) av dessa påverkade hur hbtqi-fientlighet uttrycktes.

Måltavla primär fokuserade på vilken grupp av personer som kommentarerna i huvudsak riktade sig mot. Kodschemat inkluderade sju kategorier: hbtqi_generellt (ingen specifik del av hbtqi-communityt var i fokus), transpersoner, homosexuella män, homosexuella kvinnor, queera, bisexuella, och politiker. Det sistnämnda var en måltavla som dök upp i kommentarsfält på trådar producerade av eller om politiker. Kommentarererna var hbtqi-fientliga, men riktade mot specifika politiker.

Fientlighetstyper fångade upp vilken typ av fientlighet som uttrycktes i fientliga och gråzonskommentarer. Materialet bestod av nio kategorier: gråzonskritik, genusideologi/biologi, hån/förlöjligande, samhällsförfall/konspiration, moraliskt fördömande, grooming/indoktrinering, islam/invandrare, psykisk sjukdom och sexualisering. Dessa teman presenteras mer ingående i kapitel tre.

Tema stöd fångade upp centrala uttryck och teman i stödcommentarerna. Kategorin bestod av fem kategorier: personligt_stöd, bemötande, religion_inkludering, rättigheter_värdighet, erfarenhetsbaserat och politiskt_stöd. Precis som fientliga teman diskuteras dessa mer i detalj i kapitel tre.

Efter den manuella kodningen genomfördes en kvantitativ innehållsanalys i Python, med hjälp av biblioteken *pandas* (dataanalys), *matplotlib* och *seaborn* (visualisering), samt *numpy* (numerisk beräkning). Analysens struktur och fokus presenteras i kapitel tre.²⁶

2.1.3 Användning av AI-stöd

AI-stöd har använts för att få förslag på programmeringskod för att genomföra den kvantitativa innehållsanalysen i Python och ta fram figurerna och tabellerna i kapitel tre. Att använda AI och stora språkmodeller är ofta nödvändigt vid arbete med stora datamaterial, men det är inte oproblematiskt. AI kan hallucinera, ge felaktiga svar och missa viktig information. Programmeringskod kan vara felaktig, begränsad och ineffektiv.²⁷ För att motverka detta har alla förslag granskats innan användning.

²⁶ Christian Schneijderberg m.fl. *The Handbook of Qualitative and Quantitative Content Analysis: Introduction to classical, digital, AI-supported, and automated data analysis*. (Routledge, 2026).

²⁷ Schneijderberg m.fl. *The Handbook of Qualitative and Quantitative Content Analysis*. Se också <https://www.digg.se/ai-for-offentlig-forvaltning/riktlinjer-for-generativ-ai>.

2.2 Semistrukturerade intervjuer

För att förstå vilka konsekvenser som hbtqi-fientlighet kan få för individer som utsätts, genomfördes även 20 semistrukturerade intervjuer med personer som har erfarenhet av att möta hbtqi-fientlighet i digitala miljöer, antingen själva och/eller genom sitt arbete med andra.

Intervjuerna kompletterar datamaterialet från digitala miljöer genom att ge utsattheten en mänsklig dimension samt belysa olika former av utsatthet och dess konsekvenser. De behandlar även teman som inte framkom i den kvantitativa undersökningen.

2.2.1 Urval och genomförande

Urvalet av intervjupersoner baserades på följande urvalskriterier. Det första var att de skulle ha någon form av *offentligt hbtqi-engagemang*. Vad som klassades som offentligt engagemang tolkades brett – bland de rekryterade intervjupersonerna fanns lokala aktivister, personer som arbetar på hbtqi-organisationer, politiker, influerare och religiöst aktiva. Även om hbtqi-fientlighet också drabbar personer utan ett sådant offentligt engagemang, tyder materialet på att en mer framträdande roll ökar risken att själv utsättas eller att möta andras utsatthet genom sitt arbete. Intervjupersonerna skilde sig åt i hur exponerade de var – både digitalt och i fysiska sammanhang – men samtliga hade erfarenhet av att möta hbtqi-fientlighet i digitala miljöer.

Ett annat viktigt urvalskriterium var att få en så stor *mångfald av identiteter och erfarenheter* som möjligt. De rekryterade intervjupersonerna var i olika åldrar (den yngsta var 18 år och den äldsta i 60-årsåldern) och representerade olika sexualiteter, könsidentiteter och könsuttryck. 18 av intervjupersonerna identifierade sig som hbtqi-personer (homosexuella, bisexuella, transpersoner, queer och icke-binära) och de resterande som allierade.²⁸ De kom från olika delar av Sverige, från större städer och mindre orter på landsbygden, och hade olika socioekonomiska och utbildningsbakgrunder (även om medelklassbakgrunder var i majoritet). Sektion 2.3. diskuterar begränsningar med urvalet.

Intervjupersonerna rekryterades genom snöbollsmetod²⁹ via sina organisationer eller genom direktkontakt. Intervjuerna genomfördes med ett undantag enskilt och digitalt, och varade mellan en och tre timmar. Intervjuerna var av semistrukturerad karaktär, vilket betyder att de följde en tematisk intervjuguide men var samtidigt flexibla nog för att kunna följa intervjupersonernas personliga berättelser.³⁰ Intervjuguiden bestod av fyra teman – intervjupersonernas bakgrunder, deras erfarenheter av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer, konsekvenser de upplever att hbtqi-fientlighet har på individ-, grupp- och samhällsnivå, och vilka åtgärder de anser behövs för att förebygga det. Utöver dessa, ställdes ytterligare frågor för att förstå intervjupersonernas erfarenheter bättre. Av tekniska skäl spelades inte intervjuerna in, anteckningar togs i stället i realtid och renskrevs i direkt anslutning till intervjun. Anteckningarna pseudonymiserades i samband med renskrivning och alla personliga uppgifter som namn, organisation, arbetsplats och bostadsort togs bort och ersattes av kodnamn. Citaten som används i kapitel fyra kommer från dessa anteckningar.

²⁸ Allierade kan betyda olika saker, men för studien handlade det om personer som identifierade sig som heterosexuella och engagerade sig för att stärka hbtqi-personers rättigheter och möjligheter i Sverige.

²⁹ Snöbollsmetod betyder att rekrytering sker genom kontakter. En första kontakt tas med en organisation eller en individ som hjälper till att kontakta andra som uppfyller kriterierna. Det är ett effektivt sätt att nå intervjupersoner som annars kan vara svåra att nå. Se Svend Brinkmann & Steinar Kvale, *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing* (SAGE, 2014).

³⁰ Brinkmann & Kvale, *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*.

2.2.2 Tematisk analys

Det renskrivna intervjumaterialet analyserades med hjälp av kvalitativ tematisk analys.³¹ Analysprocessen genomfördes manuellt och bestod av nära och upprepad läsning av materialet, kodning och kategorisering av teman och nyckeltermerna. En del teman från den kvantitativa analysprocessen kom upp även under analysen av intervjuerna, men det framkom också andra som gav ytterligare perspektiv. Tematiken ligger till grund för strukturen för kapitel fyra.

2.3 Metodologiska begränsningar

Metodvalet kommer med flera begränsningar som är viktiga att lyfta. Som nämndes ovan bygger datamaterialet från digitala miljöer på ett strategiskt urval av öppna kommentarsfält och diskussionstrådar. Trådarna och kommentarerna har valts utifrån analytisk relevans för projektet och är inte slumpmässigt insamlade. Det gör att resultatet enbart kan uttala sig om det insamlade materialet och inte ses som en representativ bild av all hbtqi-fientlighet i digitala miljöer på de inkluderade plattformarna eller på hbtqi-fientlighet i digitala miljöer generellt.³²

Valet att enbart inkludera öppna trådar kommer också med begränsningar. Tidigare forskning har visat att slutna grupper och trådar som enbart är öppna för en begränsad skala kan generera grövre och mer fientligt innehåll än sammanhang som är öppna för alla.³³ Även om de inkluderade plattformarna (med undantag från Facebook) gav användare möjlighet att använda fiktiva användarnamn och alias, är det troligt att vad som uttrycks i öppna och slutna sammanhang varierar. Det gör att det insamlade materialet i den här studien bara kan ge exempel på vad som uttrycks i öppna trådar, men inte vad som sägs i slutna. En annan begränsning är att datamaterialet från digitala miljöer samlades in manuellt. Automatiserade insamlingar av data gör det möjligt att få ett betydligt större datamaterial och även uttala sig bredare om hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Samtidigt är svårigheten att få tillgång till plattformarnas API:er välkänd i forskning i digitala miljöer, vilket gör att manuell insamling ofta är nödvändigt.³⁴

Intervjuerna kommer också med begränsningar. Dessa är genomförda med personer som har någon form av offentligt hbtqi-engagemang. Det gör att perspektiv från hbtqi-personer som inte har den typen av engagemang saknas. Även om några sådana perspektiv kommer upp i intervjuerna är det fråga om sekundärberättelser och inte från personerna själva. Intervjupersonerna var också relativt homogena gällande etnicitet. Två av intervjupersonerna hade antingen en eller båda föräldrarna med rötter i ett annat land, men resten hade svenskt ursprung. Inga hbtqi-personer med flyktingstatus har intervjuats. Personer som identifierar sig som intersexpersoner saknades också bland intervjupersonerna. Vid rekryteringen efterfrågades en bred mängd erfarenheter och bakgrunder, men det var tydligt att vissa grupper inom hbtqi-communityt var svåra att nå. Mer forskning behövs som inkluderar dessa grupper för att fånga upp deras perspektiv och erfarenheter.³⁵ Ytterligare en begränsning med intervjuerna är åldersspannet. Som nämndes ovan inkluderades intervjupersoner från en bred ålderskategori – från 18- till 60-årsåldern – men barn- och tonåringar yngre än 18 år saknas och materialet består i hög grad av personer i medelåldern. Detta är på grund av forskningsetiska överväganden, men innebär också att dessa perspektiv saknas.

³¹ Virginia Braun & Victoria Clarke, "Using thematic analysis in psychology," *Qualitative Research in Psychology* 3, nr 2 (2006): 77-101.

³² Göran Djurfeldt m.fl. *Statistisk verktygslåda – Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. (Studentlitteratur, 2018).

³³ Se exempelvis Teo Keipsi m.fl., *Online Hate and Harmful Content: Cross-national perspectives* (Routledge, 2017); Vasja Vehovar & Dejan Jontes, "Hateful and Other Negative Communication in Online Commenting Environments: Content, Structure and Targets." *Acta Informatica Pragensia* 10(3) (2021).

³⁴ Keipsi, m.fl. *Online Hate and Harmful Content*. Se också Schneijderberg m.fl., *The Handbook of Qualitative and Quantitative Content Analysis*.

³⁵ Detta är också någonting som konstateras i tidigare forskning. Se exempelvis Parent m.fl., "Approaches to research on intersectionality: Perspectives on Gender, LGBT, and Racial/Ethnic identities" för en kritisk diskussion.

2.4 Forskningsetiska överväganden

Studien har fått godkänt från Etikprövningsmyndigheten enligt etikprövningslagen (2003:460). Några viktiga etiska beslut har redan nämnts i kapitlet: att allt material från digitala miljöer kommer från öppna kommentarsfält för allmänheten, att allt material pseudonymiserades, och att skrivelsen inte är intresserad av vad enskilda användare skriver och uttrycker.

Det finns ytterligare några etiska överväganden som är viktiga att notera. Det första är frågan om *samtycke*. Intervjupersonerna gav sitt samtycke muntligt innan intervjuerna genomfördes och informerades om att deltagandet var frivilligt. Samtycke togs inte av dem som skrivit kommentarer i kommentarsfälten. Det hade varit omöjligt att söka samtycke från så många och dessutom använde en stor mängd fiktiva alias eller användarnamn. För att skydda dessa användares nämns inte titeln på de valda trådarna och inga kommentarer citeras för att undvika att dessa kan sökas upp.

En annan är hur materialet *förvarats*. Skärmdumpar av trådarna och kommentarsfält togs under datainsamlingen och förvarades i en krypterad dator, men raderades efter att dessa dokumenterats och avidentifierats i datamatrixen i Excel. Samma process gällde för de pseudonymiserade intervjuanteckningarna. Ett tredje övervägande rör *ålder*. För att inkludera barn i forskning krävs samtycke från både barnet och dess vårdnadshavare, vilket kan vara tidskrävande och svårt att få. Därför inkluderades enbart personer över 18 år i datamaterialet. Trådar och kommentarer som misstänktes vara skrivna av personer under 18 år exkluderades. Inga personer under 18 år intervjuades.

3 Hbtqi-fientlighet i digitala miljöer: beskrivande analys

Det här kapitlet presenterar resultat genom en beskrivande analys av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer och identifierar övergripande mönster och teman i datamaterialet. Syftet är att titta närmre på materialets sammansättning, sentiment, måltavlor, fientlighetstyper, stödkommentarer och förekomsten av visuella uttryck och kodord (som emojis och memes).

3.1 Innehåll och tematik

3.1.1 Vad handlar trådarna om?

Som tidigare nämnts har 4026 kommentarer samlats in från 90 trådar på fyra plattformar efter fördefinierade sökord. Högst andel av trådarna hämtades från X och Facebook, följt av Flashback och TikTok. Trådarna kan grupperas i sex ämnesområden:

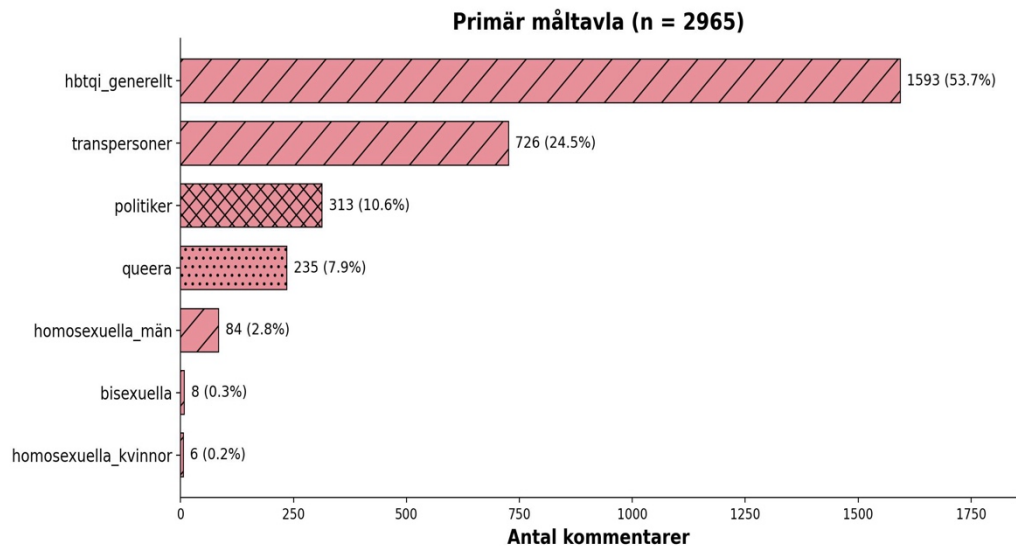
- **Pride och politik** var det största ämnesområdet (22 procent) och kan delas upp i tre underområden: Prideevent generellt, myndigheters deltagande i Pridefestivaler och Pridefestivaler som politiska markörer. Diskussionerna handlade inte bara om kritik mot Pridefestivalers utformning och fokus, utan om dess existens och att de sågs som ett politiskt ställningstagande. Detta var särskilt tydligt i kommentarer om myndigheters och politikernas deltagande i Pridefestivaler. Myndigheter (i synnerhet uniformsyrken) som deltog i Pridefestivaler kritiserades för att delta i ”politiska jippon”, ”ta politisk ställning” och ”inte vara neutrala.” En genomgående idé var att Pride inte handlade om mänskliga rättigheter och allas lika värde, utan om politik och lobbyism. Narrativ om sexualisering av barn återkom också i de här trådarna och förstärktes av memes där små barn stod bredvid avklädda homosexuella män. Ämnesområdet fanns representerat i det insamlade materialet från alla plattformar, även om memes främst fanns i materialet från X. Samtidigt hade dessa trådar flest stödkommentarer som utmanade fientliga kommentarer och nätverket ”jag är här” dök upp i flera kommentarer i materialet från Facebook, vilket berörs närmre i sektion 3.2.2.
- **Dragqueens och sagostunder** var det näst största ämnesområdet (19 procent) och fanns representerat i det insamlade datamaterialet från alla fyra plattformar, men främst från X. Trådarna kretsade kring dragqueens sagostunder för barn. Likt Pride riktades stark kritik mot att offentliga institutioner som bibliotek och skolor anlitate dragqueens, och några trådar uttryckte konspiratoriska idéer om vilka orsaker som ”egentligen” låg bakom att dragqueens ville läsa sagor för barn. Inte sällan återkom avhumaniserande språk om pedofili, sexualisering och indoktrinering av barn.
- **Könstillhörighetslagen och transidentitet** var lika stort som det föregående temat med 19 procent och rymde trådar om den svenska könstillhörighetslagen som blev lag den 1 juli 2025, juridiska könsbyten och transpersoners identitet i bredare mening. Likt de andra ämnesområdena fanns dessa trådar i det insamlade materialet från alla fyra plattformar. De varierade från att vara allmänt ifrågasättande kring könstillhörighetslagen betydelse och syfte till fientliga kommentarer om transpersoners existens. Det fanns tydliga överlapp med antigenusnarrativ om biologiska och sociala kön, transpersoners som hot mot den ”naturliga ordningen,” transpersoners synlighet, kriminalitet och transpersoner (med särskild hänvisning till Rönninge-mordet), betydelsen av den heterosexuella kärnfamiljen och hånfulla liknelser mellan transpersoners könsidentitet och att identifiera sig som djur. Samtidigt fanns det också en stor mängd stödkommentarer i de här trådarna som försvarade transpersoner och kallade dem vid rätt pronomen och namn. Detta var särskilt framträdande i datamaterialet från TikTok, men fanns även i det från Facebook och till viss del även Flashback.

- **Religion, kyrka och islam** var fokus i 16 procent av trådarna och tog sig olika former. Det första var homonationalistiska kommentarer om att det stora hotet mot hbtqi-personer kommer från muslimer och invandrare från Mellanöstern. Det andra var religiösa (främst kristna) kommentarer om att hbtqi-personer var ett hot mot traditionella (kristna) värderingar och inkluderade ofta hänvisningar till *Sodom och Gomorra* och andra bibelberättelser eller bibelcitater. Dessa berörde även ämnen som samkönade äktenskap och vigslar, hbtqi-event i religiösa samfund (främst kyrkor) och initiativ som Regnbågsnyckeln.³⁶ Det fanns också en mängd stödkommentarer som utmanade den teologiska världsbilden i fientliga kommentarer och presenterade alternativa uttolkningar grundade i inkludering och gemenskap.
- **Hbtqi-personer i media** stod för 14 procent av alla trådar och fokuserade specifikt på hbtqi-personers synlighet. Trådarna lyfte fram hbtqi-personer på olika sätt – från radioprogram om kärleksrelationer mellan hbtqi-personer till hbtqi-personer som programledare och influerars personliga berättelser. En del trådar var skapade av etablerade organisationer och en del av enskilda användare. Likt de andra ämnesområdena handlade fientligheten i hög grad om att ifrågasätta varför vissa program görs, att ”det har blivit för mycket”, anklagelser mot att vissa mediekanaler är politiskt motiverade, att personer äcklas av att höra de personliga berättelserna och felkänning/identitetsförnekelse. Ämnesområdet förekom främst i materialet från Facebook och TikTok och hade också en stor mängd stödröster som utmanade fientliga kommentarer. Likt Pridetrådarna förekom också nätverket ”jag är här” i några av de inkluderade trådarna från Facebook.
- **Konspirationsteorier och samhällsförfall** var det minsta ämnesområdet med 10 procent. Trådarna fokuserade i hög på att hbtqi-personers rättigheter och synligheter var ett tecken på ett Sverige i förfall och en samhällsutveckling som skulle förstöra traditioner och värderingar. En del trådar hänvisade till våldsbejakande konspirationsteorier som det stora folkutbytet (the Great Replacement), enligt vilken den vita rasen anses på väg att förintas genom invandring och låga födelsetal, och antisemitiska konspirationsteorier om att judar och globalister ligger bakom hbtqi-personers rättigheter. Hänvisningar gjordes också till ”homolobbyn,” ”hbtqi-lobby” och ”translobby” tillsammans med avhumaniserande språkbruk. Trådarna inkluderade nästan inga stödkommentarer och fanns främst i materialet från X och Facebook.

Resten av den här delen av kapitlet kommer att undersöka vilka måltavlor som pekats ut i trådarna och kommentarerna, sentiment och hur fientligheten tar sig uttryck.

³⁶ Regnbågsnyckeln är en processmodell som används i Svenska kyrkan för att skapa en mer inkluderande kyrka. Läs mer om den här: https://www.svenskakyrkan.se/filer/Infobroschyr_Regnbågsnyckeln_20180515_stående.pdf

3.1.2 Vilka måltavlor finns i materialet?³⁷

Figur 1. Måltavlor i kommentarer

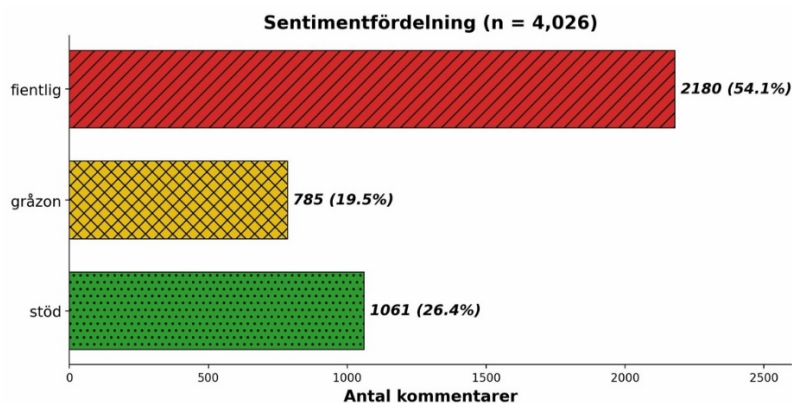
Figur 1 ger en överblick över vilka måltavlor som pekas ut i det insamlade materialet. Den vanligaste måltavlan är mot hbtqi-communityt i största allmänhet (*hbtqi_generellt*) med 53,7 procent. Det betyder att ingen specifik del av hbtqi-communityt lyfts fram, utan kommentarerna hänvisade till hbtqi-personer och hbtqi-organisationer på en generell nivå. Kommentarer tenderade att ifrågasätta hbtqi-personers rättigheter, synlighet och samhälleligt erkännande snarare än enskilda personer. Kritik och fientlighet mot hbtqi-organisationer framkom också i den här kategorin. Den här måltavlan förekom i alla ämnesområden, men var mest framträdande i konspirationsteorier och samhällsförfall, hbtqi-personer i media, religion, kyrka och islam, och Pride och politik.

Transpersoner utgjorde med 24,5 procent den största specifika måltavlan och var den delen av hbtqi-communityt som var mest utsatta. Majoriteten av kommentarerna fokuserade på temat kring könstillhörighetslagen och transidentitet. De andra grupperna inom hbtqi-communityt – homosexuella, bisexuella, queera och intersex – var inte ens tillsammans lika förekommande som transpersoner i materialet. Likt *hbtqi_generellt* förekom dessa i alla målområden, med undantag från könstillhörighetslagen och transidentitet. Intersexpersoner saknas i det insamlade materialet. Hänvisningar till intersexpersoner förekom i kommentarer om transpersoner, men bestod av frågor från enskilda användare som undrade om intersexpersoner var samma sak som transpersoner och diskussionen avslutades efter att de fått svar.

Måltavlan *politiker* fängade upp hbtqi-fientlighet riktade mot en politiker som inte nödvändigtvis behövde vara hbtqi-person, men som lyfte hbtqi-frågor och rättigheter. En del var som kommentarer på en politikers tråd, men även i trådar som anklagade eller lyfte fram specifika politiker och beslutsfattare. Den här måltavlan förekom i alla ämnesområden, men främst Pride och politik, religion, kyrka och islam, och hbtqi-personer i media.

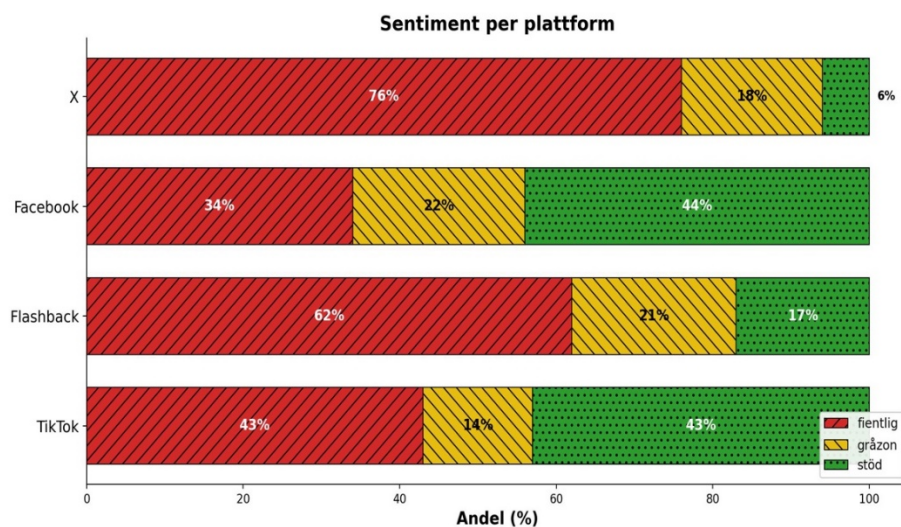
³⁷ Stödcommentarer inkluderades inte i den här analysen eftersom dessa inte hade specifika måltavlor, utan fokuserade på vad som lyftes fram i de fientliga kommentarerna.

3.1.3 Sentiment: fientlig, gråzon eller stöd?

Figur 2. Sentimentfördelning

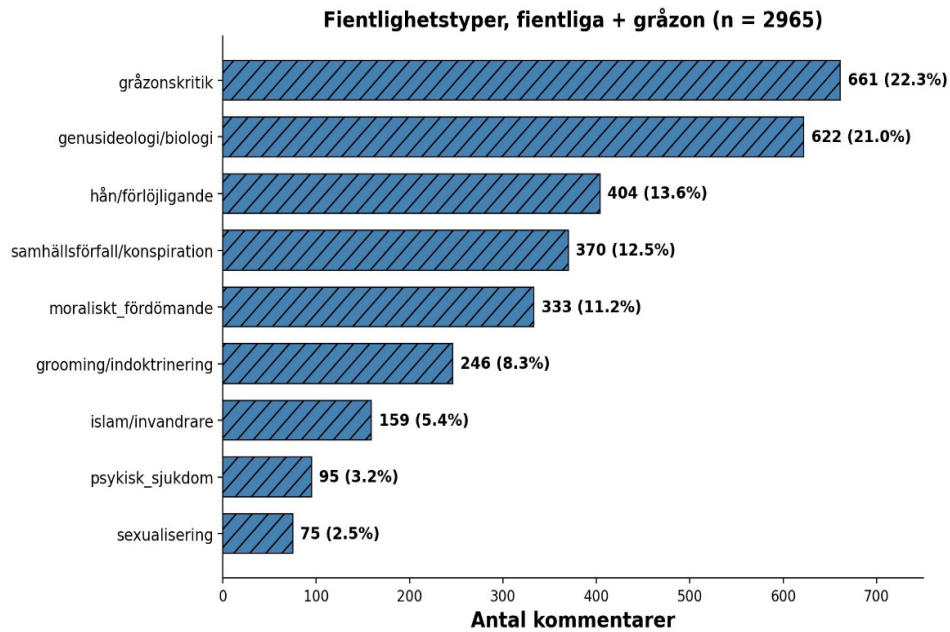
Figur 2 ger en överblick över vilka sentiment som kommentarerna uttryckte. Ett sentiment är kommentarernas grundhållning eller attityd och den bedömdes genom att titta på ordval och känslouttryck. Den stora majoriteten – 54,1 procent – kodades som *fientliga*. Det betyder att kommentarerna uttryckte en tydlig fientlighet antingen i ord och/eller visuell förstärkning som emojis och memes. Det skilde dem från kommentarer som kategoriserades som *gråzon*. Dessa var mer implicita och uttryckte former av skarp kritik och ifrågasättande, men som gick bortom vad som skulle kunna klassas som vanlig kritik mot exempelvis hbtqi-organisationers verksamhet eller politikernas handlande. Det handlade i hög grad om hbtqi-personers synlighet i det offentliga rummet (t.ex. ”de får gärna finnas, men jag vill inte se dem”) och samhällskritik (”de vill trycka på oss sina värderingar”). *Stödkommentarer* klassades kommentarer som på olika sätt tog hbtqi-personer och organisationer i försvar, vilket presenteras i mer detalj i sektion 3.2.

Figur 3. Sentiment per plattform

Figur 3 ger en översikt över sentiment per plattform. Det insamlade datamaterialet från X och Flashback hade den högsta andelen fientliga kommentarer och den lägsta andelen stöd, medan det var jämnare fördelat i datamaterialet från Facebook och TikTok. Trådarna på X saknade i hög grad stödkommentarer, medan det fanns något fler på Flashback. De fientliga kommentarerna i materialet från X och Flashback tenderade också att vara grövre än vad som fanns i materialet från de andra plattformarna. De fokuserade i högre grad på personangrepp, avhumaniserande språkbruk (som pedofili) och konspirationsteorier. Kommentarererna i materialet från Facebook och TikTok hade också exempel på detta, men i mindre omfattning och fientligheten bemöttes i mycket högre grad av en större mängd stödkommentarer som inte lät fientliga kommentarer stå oemotsagda.

3.1.4 Fientlighetstyper i fientliga och gråzonskommentarer

Figur 4. Fientlighetstyper

Figur 4 ger en överblick över fientlighetstyperna i fientliga och gråzonskommentarer. Den vanligaste förekommande är *gråzonskritik* (22,3 procent), tätt följt av *genusideologi/biologi* (21 procent). Kategorin *gråzonskritik* omfattade en stor andel av de kommentarer som kodades som gråzon. Dessa bestod av inlägg som ifrågasatte hbtqi-personers närvaro i offentligheten, deras rättigheter samt hbtqi-organisationers verksamhet. Innehållet gick ofta utöver ren saklig kritik (t.ex. synpunkter på Pridefestivalens kommersialisering eller organisationers prioriteringar) och rymde en underförstådd fientlighet. Det kunde ta sig uttryck som en villkorad acceptans där kommentarerna började med att signalera att ”jag har inget emot att hbtqi-personer existerar,” men bara om de inte bryter mot gängse normer och uppfattningar om vad som anses vara ”normalt.” Detta riktades framför allt mot transpersoner och personer med könsöverskridande identitet, men även mot andra delar av hbtqi-rörelsen som ansågs bryta mot rådande normer genom klädsel, sexualitet eller andra identitetsuttryck.

En annan vanligt förekommande gråzonskritik riktades mot myndigheter och offentliga institutioner som deltog i Pridefestivalen eller andra hbtqi-relaterade sammanhang. Exempel på sådana kommentarer var att kalla deltagande i Pride för en politisk handling och att ”myndigheter ska vara neutrala.” Gråzonskritik kunde även komma upp i kommentarer om yttrandefrihet, där varje försök att begränsa fientliga uttryck eller domar mot hbtqi-fientligt språkbruk (som exempelvis hets mot folkgrupp-domarna mot användarna som skrivit fientliga och hatiska kommentarer till *Bland Drakar och Dragqueens*) ifrågasattes. Uttrycket ”woke”, som kommit att dominera den amerikanska politiska kontexten, förekom också i den här typen av kommentarer, där hbtqi-frågor sågs som en del av ”vänsterpropaganda” och ”extrem liberalism.” Här överlappade gråzonskritik ibland med fientlighetstypen *samhällsförfall/konspiration*, men var inte lika starka i språkbruket.

Kommentarer som kodades som *genusideologi/biologi* fokuserade i hög grad på anti-genusnarrativ om biologiska kön och heteronormativitet och riktades främst mot transpersoner. De vanligaste förekommande narrativen var att det bara finns två (biologiska) kön och det är könet som ges vid födseln, att det inte går att byta kön, att andra könsidentiteter och uttryck är påhitt eller ett resultat av psykisk ohälsa, och att andra könsidentiteter bortom man och kvinna är ett hot mot det rådande normer, värderingar och traditioner. Även felkönning, att kalla transpersoner

för deras ”dödnamn”³⁸ och identitetsförnekelse var vanliga uttryck, något som framför allt återfanns i materialet från TikTok. Att genusideologi/biologi var den näst vanligaste förekommande fientlighetstypen kan vara ett resultat av dataurvalet som fokuserade på ämnen där den här typen av hbtqi-fientlighet tenderar att dyka upp – som könstillhörighetslagen, transpersoner och könskorrigering vård – men den dök även upp i andra ämnesområden och överlappade med andra fientlighetstyper (inte minst i relation till grooming/indoktrinering, samhällsförfall/konspiration och hån/förlöjligande). Det indikerar att den här typen av narrativ har bredare attraktionskraft och sammanfaller med ämnen som berör nationella värderingar och normer.

Hån/förlöjligande var den tredje mest förekommande fientlighetstypen (13,6 procent) och handlade om fientlighet som uttryckligen hånar och förlöjligar hbtqi-personer, hbtqi-organisationer och/eller allierade. Vanliga uttryck var att hånskratta åt hbtqi-personers utsatthet, förlöjliga deras klädsel och andra uttryck, jämföra andra könsidentiteter med att identifiera sig som djur (t.ex. ”jag vill att ni respekterar att jag identifierar mig som katt”) och göra sig löjlig över en persons förmåga att göra hens jobb baserat på utseende och sexuell läggning. Kommentarer kunde vara korta (t.ex. ”hahaha”) till längre förolämpningar. Det var den typ av fientlighet som har flest visuella förstärkningar (som emojis, vilka berörs närmre i sektion 3.3) och fanns i nästan alla trådar i datamaterialet. Äckelretorik som ”usch,” ”fy” och ”äckligt” (med eller utan emojis) var också vanligt förekommande. Den här fientligheten fanns i det insamlade materialet från alla plattformar och riktade sig mot olika måltavlor, men främst mot homosexuella män och queera personer.

Moraliskt fördömande (11,2 procent) bestod av kommentarer av religiös karaktär, där teologi, bibelcitater och andra religiösa referenser användes mot hbtqi-personer. Dessa förekom nästan enbart i kommentarer som hade religiöst fokus, t.ex. trådar från religiöst inriktade tidningar, religiösa hbtqi-organisationer och trossamfund. Innehållsmässigt påminde de om genusideologi/biologi med hänvisningar till traditioner, värderingar och en ”naturlig ordning,” men grunden var alltid religiös. Hbtqi-personer demoniserades genom hänvisningar till satan och antikrist, religiösa samfund som inkluderade hbtqi-personer ansågs ha övergivit de ”rätta” religiösa värderingarna och flera kommentarer hänvisade till Sodom och Gomorra.³⁹ Svenska kyrkan i synnerhet kritiserades och framställdes som infiltrerad av ”vänsterpropaganda” och ”hbtqi-ideologi.” Den här fientlighetstypen fanns i det insamlade materialet från alla plattformar, men främst i materialet från Facebook.

Andra fientlighetstyper som också överlappade med genusideologi/biologi var *grooming/indoktrinering* (8,3 procent). Även om dessa var förhållandevis få i jämförelse med de andra kategorierna var de bland de mest fientliga. Kommentarer fokuserade nästan enbart på barn, men kunde även komma upp i andra kommentarer med stark samhälls- och politisk kritik (t.ex. ”ha gärna era event, men ge fan i barnen”). Vanligt förekommande narrativ var att barn indoktrineras och hjärntvättas till att bli hbtqi-personer, att sagostunder med dragqueens sexualiserar barn och att barn inte ska ”utsättas” för ”hbtqi-propaganda.” De mest fientliga kommentarerna var de som anklagade hbtqi-personer för att vara pedofiler. Dessa var i minoritet, men använde ett väldigt avhumaniserande språk och förekom nästan uteslutande i materialet från X och Flashback. Måltavlorna som pekades ut varierade beroende på kommentarer. *Sexualisering* (2,5 procent) och *psykisk sjukdom* (3,2 procent) fångade upp liknande teman, där hbtqi-personer beskrevs som översexuella och transpersoner i hög grad som psykiskt sjuka där man menade att deras könsidentitet var orsakat av psykisk ohälsa. Dessa narrativ överlappade även med grooming/indoktrinering, inte minst i relation till sagoläsande dragqueen och sexualiseringen av barn.

³⁸ ”Dödnamn” är namnet som transpersoner hade innan sitt könsbyte.

³⁹ Sodom och Gomorra är en vanligt förekommande bibelreferens i religiös hbtqi-fientlighet (synnerligen fördömande av homosexualitet). Hänvisningen kommer från Första Mosebok, där Gud förstörde två städer på grund av invånarnas syndiga leverne och moraliska förfall. Sodom har kommit att förknippas med homosexualitet, även om detta har kritiserats. Se Ninna Edgardh & Anna Karin Hammar, *Åtta Makor: En Queer Historia* (Verbum, 2025) för en diskussion om Sodom och Gomorra.

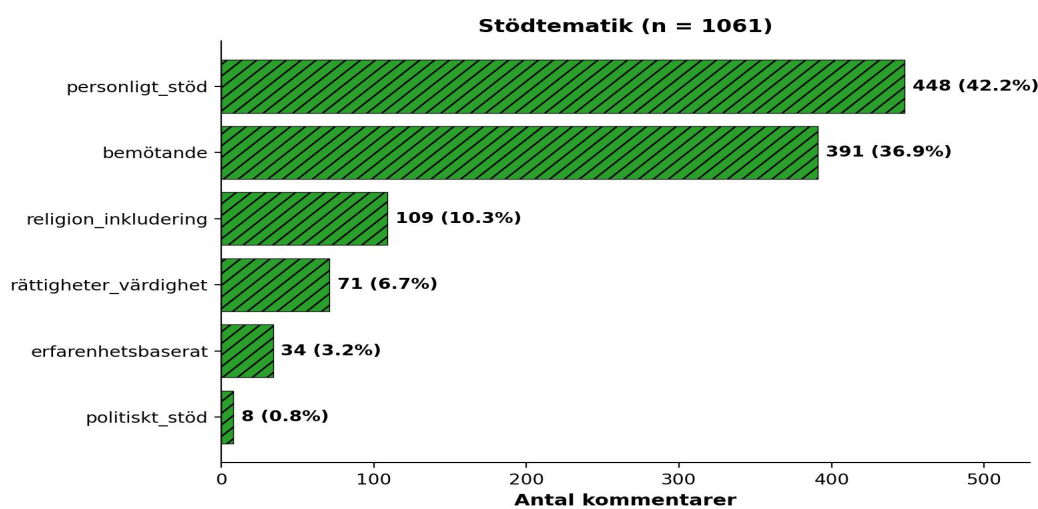
Fientlighetstyper som lyfte fram hbtqi-personer som ett exempel på samhällets förfall återfanns i *samhällsförfall/konspiration* (12,5 procent) och *islam/invandring* (5,4 procent). När det kom till *samhällsförfall/konspiration* ansågs hbtqi-personers existens och rättigheter som en del av en större samhällskonspiration och tecken på ett samhälle som tappat fattningen. Vanligt förekommande narrativ i kommentarerna var att hbtqi-organisationer ansågs ha alldeles för mycket makt, att ”hbtqi-propaganda trycktes ner i halsen på svenskar oavsett vad de tyckte” och hbtqi-personers rättigheter (inte minst frågan om könsbyte) var ett tecken på att Sverige höll på att förstöras för alltid. Den vanligaste måltavlan för den här typen av fientlighet var politiker som ansågs bidra till att göra samhället värre. En del av dessa kommentarer överlappade med gråzonkritik, men var betydligt mer explicita i sin fientlighet. En del kommentarer förklarade dessa förändringar som bevis på välkända konspirationsteorier som det ”stora folkutbytet” och en judisk världskonspiration. Dessa förekom i begränsad omfattning och återfanns nästan utslutande i materialet från X och Flashback. Trots sin relativa sällsynthet tillhörde de, i likhet med betoningen på pedofili, de mest fientliga inslagen i datamaterialet.

Islam/invandring samlade homonationalistiska kommentarer där man menade att hotet mot hbtqi-personer kommer från muslimer och invandrare som inte delar svenska värderingar och traditioner. Detta kunde ta sig uttryck i mer implicit fientlighet som påminde om gråzonkritik (t.ex. ”varför har ni inte Pridetåg i förorten?”) till betydligt mer explicit fientlighet och våldsytringar. Den vanligaste formen av kommentarer i den här kategorin kom från trådar som handlade om hbtqi-personers utsatthet och/eller vikten att stärka hbtqi-personers rättigheter. En del av dessa kommentarer övergick också i främlingsfientlighet och islamofobi, och uppmaningar till mycket restriktiv invandring.

3.2 Stödcommentarer och motröster

Hittills har analysen fokuserat på fientliga kommentarers tematik och uttryck. Men det insamlade materialet bestod inte enbart av fientliga kommentarer, utan också av stödcommentarer och motröster som utmanar fientliga narrativ och där man tar hbtqi-personer i försvar. Dessa är viktiga att undersöka då fientliga och gråzonskommentarer sällan står helt oemotsagda i det insamlade materialet. Mängden och typen av stödcommentarer ger inblick i plattformsdynamiker och strukturer.⁴⁰ Nedan presenteras centrala teman i dessa kommentarer och vilken påverkan deras närvaro (och frånvaro) har på de insamlade kommentarsfälten.

3.2.1 Stödcommentarer

Figur 5. Tematiska kategorier i stödcommentarer

Som Figur 5 visar bestod stödcommentarerna av sju tematiska kategorier. Den vanligaste formen av stödcommentarer var *personligt stöd* (448 kommentarer, 42,2 procent) och *bemötande* (391 kommentarer, 36,9 procent), vilket tillsammans utgjorde 79,1 procent av stödunderlaget. *Personligt stöd* dominerade i materialet från Facebook och tog formen av empati samt uppmuntran till hbtqi-personer och hbtqi-organisationer att fortsätta vara öppna och aktiva i offentligheten. Den gick också in i den betydligt mindre, men ändå för diskussionsklimatet viktiga, kategorin *erfarenhetsbaserat* (34 kommentarer, 3,2 procent) där användare delade med sig av egna erfarenheter (antingen personliga eller närståendes) som bekräftade hbtqi-personers utsatthet och nödvändigheten av lika rättigheter och inkludering. Kategorin *rättigheter värdighet* (71 kommentarer, 6,7 procent) fångade upp kommentarer som betonade vikten av att fortsätta arbeta för att stärka hbtqi-personers rättigheter och att de var värda att arbeta för. Detta kunde vara att tacka organisationer, politiker och mediebolag för att de lyfter hbtqi-personer och låter dem synas, men en del var också en direkt respons till fientliga kommentarer (framför allt *gråzonskritik* och *hån/förlöjligande*) och överlappade ibland med *bemötande*.

Bemötande inkluderade kommentarer som utmanade eller avfärdade fientliga argument och dominerade i materialet från Flashback och TikTok. I materialet från Flashback tog detta formen av motargument: fakta som rättade felaktiga påståenden, gjorde hänvisningar till forskning eller logiska invändningar mot konspirationsteorier. Ofta var det samma användare (en eller ett par per tråd) som tog debatten under en längre tid eller tills diskussionen i tråden tog slut. I materialet från TikTok var bemötandet kortare och kom från flera användare. Kommentarer bestod ofta av att korrigera felkänning och identitetsförnekelse och försvara hbtqi-personer (inte minst influerare). Även om det fanns överlapp mellan personligt stöd och

⁴⁰ Se exempelvis: Leonhard m.fl., "Perceiving threat and feeling responsible: How severity of hate speech, number of bystanders, and prior reactions of others affect bystanders' intention to counterargue against hate speech on Facebook"; Kenski m.fl. "Perceptions of uncivil discourse online: An examination of types and predictors," *Communication Research* 47(6) (2020).

bemötande – en del kommentarer inkluderade båda – riktade de sig olika. Medan det personliga stödet riktade sig till den eller de som utsatts, riktade bemötandet sig till de som skrev fientliga kommentarer.

Religion_inkludering (109 kommentarer, 10,3 procent) påminde om personligt stöd och bemötande, men riktar sig direkt mot teologiskt fientliga kommentarer (som moraliskt fördömande). Dessa kommentarer dök enbart upp i de trådar som fokuserade på religion på Facebook och presenterade alternativa bibelcitater och teologiska uttolkningar som utmanade religiös hbtqi-fientlighet. Ledande narrativ var betydelsen av inkluderande församlingar och att religiösa ledare ska viga samkönade par.⁴¹

Den allra minsta kategorin – *politiskt stöd* (8 kommentarer, 0,8 procent) – inkluderades i analysen trots få kommentarer, då dessa stödkommentarer upplevdes göra skillnad i de trådar de dök upp i. De uttryckte inte bara stöd för hbtqi-personer och arbetet för att stärka hbtqi-personers och hbtqi-organisationer rättigheter och möjligheter, utan också stöd för politiker som tog den kampen. Dessa stödkommentarer dök främst upp i politikernas hbtqi-stödjande trådar i materialet från X (som hade väldigt få stödkommentarer) och utmanade den fientliga stämningen genom att betona att arbetet var viktigt och att de stöttade vad som gjordes.⁴²

3.2.2 Vad händer när kommentarsfält (inte) har stödkommentarer?

Analysen av trådar med respektive utan stödkommentarer visar att förekomsten har betydelse för vad som sägs, hur det sägs och vilken ton en tråd får. Även om det inte går att avgöra vilka intentioner som författarna till stödkommentarer hade eller vilken påverkan de hade på författare till fientliga kommentarer, påverkade mängden av stödröster vilka kommentarer som syntes högst upp i det insamlade materialet från Facebook ("most relevant posts"). Ju fler stödkommentarer en tråd hade, desto större var sannolikheten att en vanlig läsare skulle se dem direkt eller väldigt högt upp i kommentarsfältet. I några trådar från Facebook förekom rörelsen #jagärhär som utmanade fientliga och gråzonskommentarer. Dessa användare interagerade inte med hbtqi-fientliga kommentarer, utan skrev bara egna positiva kommentarer (de flesta inom temat *personligt stöd*) och gillade varandras kommentarer för att få Facebooks algoritm att prioritera stödkommentarer istället för fientliga kommentarer. De dök ofta upp i trådar från etablerade organisationer och mediebolag som handlade om myndigheters deltagande i Pridefestivalen eller mediereportage om hbtqi-personer. Även om inte alla stödkommentarer i materialet från Facebook använde hashtagen märktes deras närvaro. Några hbtqi-fientliga användare hånade användningen av hashtagen och försökte komma med egna alternativ, men utan framgång. Stödkommentarer bidrog med en skyddande dynamik som märktes i jämförelse med kommentarsfält med färre stödröster. Även om de inte tog bort de hbtqi-fientliga kommentarerna bidrog de med motperspektiv som visade att de fientliga perspektiven inte var de enda, vilket skapade en mer prosocial stämning i kommentarsfältet.⁴³

Majoriteten av trådarna i det insamlade materialet inkluderade åtminstone ett par stödkommentarer, men det fanns de som helt saknade dem. Dessa förekom enbart i materialet från X och Flashback. Det mest extrema exemplet kom från en tråd på X som innehöll 118 kommentarerna, varav 92 procent kodades som fientliga, 8 procent gråzon och inga stödröster. Vad som kännetecknade den typen av trådar var att varje fientlig kommentar möttes av ytterligare fientliga kommentarer i vad som kan beskrivas som en förstärkningsloop. Det betydde inte att alla kommentarer var lika fientliga, men det var i dessa sammanhang som de grävsta och mest avhumaniserade yttringarna förekom tydligast. Trådarna blev en form av fientlig ekokammare och innehållet övergick ibland också i fientlighet mot andra grupper, som muslimer, invandrare, kvinnor och judar. Ibland kunde extrema trådar leda till att en eller ett par användare började

⁴¹ Se Edgardh & Hammar, *Åtta Makor: En Queer Historia* för mer detaljer kring den typen av religiösa narrativ och stödröster.

⁴² Se också Leonard m.fl. "Perceiving threat and feeling responsible: How severity of hate speech, number of bystanders, and prior reactions of others affect bystanders' intention to counterargue against hate speech on Facebook" och Buerger, "#iamhere: Collective Counterspeech and the Quest to Improve Online Discourse" för studier som tittar närmre på betydelsen av stödröster i väldigt fientliga kommentarer.

⁴³ Det här är något som Buerger också såg i sin forskning om rörelsen #jagärhär, se Buerger, "#iamhere: Collective Counterspeech and the Quest to Improve Online Discourse."

publicera bemötande stödcommentarer (främst i materialet från Flashback), men i de fallen förblev diskussionen främst mellan två eller tre användare och påverkade inte dynamiken i hela tråden. Den övergripande stämningen i dessa trådar förblev mycket fientlig och användarna bekräftade i hög grad varandras uppfattningar.⁴⁴

3.3 Kodord: emojis och bildspråk

Visuell förstärkning och kordord genom emojis och memes användes frekvent i kommentarerna. Emojis var den vanligaste formen av kodord i det insamlade materialet. Materialet från TikTok hade den högsta emoji-frekvensen (25,5 procent), följt av X (16,5 procent), Facebook (13,1 procent) och Flashback (2,1 procent). Nedan följer en presentation av vanligt förekommande emojis i fientliga, gråzons- och stödcommentarer och hur de användes.

3.3.1 Emojis i fientliga och gråzonscommentarer

Tabell 3. Vanligt förekommande emojis i fientliga och gråzonscommentarer

Emoji	Antal	Funktion	Dominerande tema
 Äckel	65	Uttrycker illamående och äckel	Hån/förlöjligande, grooming/indoktrinering, sexualisering,
 Skratt	47	Hån och förlöjligande	hån/förlöjligande, islam/invandring
 Ilkska	32	Ilkska och frustration	grooming/indoktrinering,
 Clown	28	Signalerar att någon är en "clown", "dum i huvudet."	hån/förlöjligande, samhällsförfall/konspiration, psykisk_sjukdom,
 Eyeroll	8	Avfärdar utan argumentation	hån/förlöjligande

Tabell 3 ger en överblick över vanligt förekommande emojis i fientliga och gråzonscommentarer. Den vanligaste förekommande emojin var vad som kan kallas för en "äckel"-emoji – den ena var illamående och den andra kräktes (). Dessa förekom i 65 kommentarer, varav 96 procent kodades som fientliga. De dominerade i kommentarer med fientlighetstypen hån/förlöjligande, men även i grooming/indoktrinering och sexualisering. En del emojis användes för att förstärka text i kommentarerna, medan andra enbart bestod av emojis.

Den näst mest frekventa emojin är den skattgråtande () som fanns i 47 kommentarer. Den användes främst i kommentarer som förlöjligade och hånade hbtqi-personer. Som nämndes ovan förekom den frekvent som ett sätt att "skratta" åt utsatthet och hån hur en person såg ut eller uttryckte sig. Likt äckel-emojin förekom också den gråtskrattade emojin ensam i en del kommentarer och var ibland svar på andra fientliga kommentarer. 72 procent av kommentarerna som använde den här emojin kodades som fientliga och 28 procent som gråzon.

Den arga och svärande emojin () användes i 32 kommentarer och främst i sådana som fokuserade på grooming/indoktrinering och samhällsförfall/konspiration. Den användes i kommentarer för att förstärka ilkska mot vad användarna menade var sexualisering av barn och barns utsatthet (t.ex. "ge fan i barnen"), men även mot politiker vars förslag eller trådar som

⁴⁴ Samtidigt visar forskning att väldigt fientliga kommentarsfält kan leda till fler stödcommentarer om användarna upplever att de behöver gå in och ta diskussionen. Leonhard m.fl. visade exempelvis hur få stödcommentarer kan leda till att fler väljer att engagera sig för att inte låta hat stå oemotsagt. Frånvaron av stödcommentarer i vissa av de insamlade trådarna från X kan därför delvis förklaras av att denna typ av användare i lägre grad är aktiva på plattformen. Detta illustrerar vilka konsekvenser en hög nivå av fientlighet kan få för vilka typer av diskussioner som överhuvudtaget blir möjliga att föra.

användarna inte tyckte om. Det här var den enda typen av emoji som enbart användes i fientliga kommentarer. Inga kommentarer som kodades som gråzon använde den emojin.

Clown-emojin (🤡) förekom i 28 kommentarer, varav 94 procent kodades som fientliga.⁴⁵ Den användes på två sätt. Det första var för att håna och förlöjliga hbtqi-personer och hbtqi-organisationer, inte sällan tillsammans med äckel-emojis. De förekom också i kommentarer som ifrågasatte intelligensen och kompetensen hos enskilda personer eller beslutsfattare. Den himlande emojin (😏) användes på liknande sätt.

3.3.2 Emojs i stödkommentarer

Användningen av emojis i stödkommentarer hade en annorlunda profil. Den mest förekommande typen av emojis var hjärtan (❤️💕💖), vilka förekom i 64 kommentarer och där samtliga kodades som stödjande. Hjärtemojiserna förekom i alla former av stödkommentarer och publicerades ibland med text och ibland utan. I flera fall användes hjärtan i regnbågens färger. Regnbågssymboler (🏳️🌈🌈) förekom i 25 kommentarer, där alla kodades som stöd. Ibland förekom de tillsammans med andra emojis, som hjärtan och kärleksemojis, och ofta för att uttrycka personligt stöd. I några fall användes de även i bemötande kommentarer i materialet från Facebook och då främst i trådar där hbtqi-personer hånades och myndigheters deltagande i Pride ifrågasattes. Kärleksemojis (💕) användes i 17 kommentarer och ofta tillsammans med andra emojis. De var särskilt populära i materialet från TikTok och Facebook, medan de knappt förekom i materialet från X och inte alls i materialet från Flashback.

3.3.3 Förekomst av memes, dekalor och GIF:ar

Utöver emojis förekom 37 memes (bild med text), GIF:ar (rörliga bilder, ofta med text) och dekalor (större och interaktiva emojis) i datamaterialet. Majoriteten av dessa fanns i materialet från X, men inte alls i samma omfattning som emojis. I materialet från Facebook användes oftare GIF:ar och dekalor. GIF:arna förekom främst i stödkommentarer och representerade liknande typer av budskap som stödemojis: hjärtan, kärleksbudskap och regnbågar. Dekalerna användes i högre grad av fientliga och gråzonskommentarer, där stora kräkdekalor och sovande dekalor förekom på flera ställen.

Figur 6: En meme föreställande en familj som håller i ett paraply och "skyddar" sig mot regnbågsfärger.

Memes förekom främst i materialet från X och majoriteten av dem fokuserade på genusideologi/biologi. Skrivelsen återger endast två relevanta memes för att begränsa spridningen av innehållet.⁴⁶ En meme som dök upp i olika varianter visar en familj som håller i ett paraply och "skyddar" sig mot regnbågsfärger (se figur 6). Det är oklart varifrån den härstammar eller vem som skapade den, men den användes av olika aktörer, däribland religiösa sådana, för att stärka skyddet mot kärnfamiljen och heteronormativa värden. Högerextrema organisationer har även använt den som en symbol för att framställa kärnfamiljen som skyddsvärd i kontrast till regnbågsfärger, ibland genom att färga paraplyet i organisationens egna färger.

⁴⁵ Clownemojin är vanligt förekommande inom högerextrema och så kallade "anti-woke"-miljöer. Se exempelvis Lauritz Petersen & Philip Stenmann Baun. (2025). Clowns, pills & boogaloo: a data-driven study of far-right eschatology on 4chan/pol/. *Politics, Religion & Ideology*. 26(2), 195-229; Ahmed Al-Rawi. (2024). *Online Hate on Social Media*. Palgrave Macmillan; Ursula Schmid m.fl. (2025). Memes, humor and the far right's strategic mainstreaming. *Information, Communication & Society*. 28(4), 537-556.

⁴⁶ Se Askanius, "On Frogs, Monkeys, and Execution Memes: Exploring the Humor-Hate Nexus at the Intersection of Neo-Nazi and Alt-Right Movements in Sweden" för en forskningsetisk diskussion om användandet av fientliga memes i forskning.

En annan förekommande meme är på två skolflickor (se figur 7), där den enas huvud är täckt med en trombon och den andra flickan spelar. Memen är förstärkt med text, i det här fallet hur vanliga människor utsätts för hbtqi-propaganda trots att de inte vill. Det fanns också en variant av memen i en av trådarna där ”hbtqi-propaganda” bytts ut mot ”vänsterideologi” från en av Sveriges största mediehus och en där hbtqi-propaganda byttes ut mot ”trans-propaganda.” Likt memen på familjen under paraplyet är det svårt att bedöma varifrån den kommer och vem som skapade den. Det fanns även liknande memes som inkluderade barn. En av dessa visar ett barn som kommit hem från skolan och när mamman frågade hur det hade varit, kräktes barnet ut en regnbåge. Memen användes i en tråd som fokuserade på indoktrinering av barn.

Figur 7: En meme föreställande två skolflickor.

Transpersoner och dragqueens var särskilt utsatta för olika former av memes, varav flera anspelade på översexualisering och pedofili. Det fanns memes på barn som exponerades för avklädda män under Pridefestivaler, groteska bilder på dragqueens som föreställde clownar och på transkvinnor som såg ut som män och tog sig in i kvinnors omklädningsrum. Det förekom också nidbilder på svenska politiker som uttryckt stöd för hbtqi-personers rättigheter i allmänhet och konststillhörighetslagen i synnerhet.

Memes och annat bildspråk fungerade på liknande sätt som emojis och dekaler i materialet: för att förstärka eller helt förmedla hbtqi-fientlighet. Ett par stödjande memes förekom i materialet från Facebook och då främst i religiösa trådar (t.ex. att Jesus hade två pappor), men annars var det enbart fientliga och (till en mindre grad) gråzonkommentarer som använde memes.

4 Erfarenheter av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer

Det här kapitlet fokuserar på erfarenheter från personer som har mött hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Kapitlet baseras på en kvalitativ tematisk analys av tjugo semi-strukturerade intervjuer med personer som har någon form av offentligt hbtqi-engagemang och har erfarenhet av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. En del av intervjupersonerna är aktiva på några av de plattformar som tidigare nämnts, medan andra inte är det. Syftet med intervjuerna är att fånga upp personliga erfarenheter av att möta hbtqi-fientlighet i digitala miljöer och vilka konsekvenser det kan få för dem som utsätts. Kapitlet överlappar i vissa delar med teman från föregående kapitel, men berör framför allt generella erfarenheter och ska inte ses som en direkt fortsättning.

4.1 Erfarenheter av hbtqi-fientlighet

Alla intervjupersoner hade erfarenheter av att möta hbtqi-fientlighet, både i digitala och fysiska miljöer. De flesta hade återkommande personliga erfarenheter genom livet, medan andra främst mött det i sitt arbete inom hbtqi-organisationer och/eller med utsatta hbtqi-personer. Det har tagit sig olika uttryck, såsom kommentarer från personer i bekantskapskretsen, församlingen, arbetsplatsen och i digitala miljöer. Ett medskick som flera av intervjupersonerna hade var att inte dra en för snäv gräns mellan fysiska och digitala miljöer. De flesta av dem har mött liknande former av fientlighet i båda sammanhangen, men konstaterade att digitala miljöer kan vara särskilt känsligt då fientligheten kan vara skarpare, eftersom personer kan vara anonyma och innehållet kan få större spridning. En intervjuperson beskrev det som att ”jag blir inte nedslagen på stan, men jag blir det i sociala medier och digitala miljöer”. Samtliga intervjupersoner upplevde att det blivit mycket värre i digitala miljöer de senaste åren och att de ofta fick ”väga orden på guldvåg” innan de publicerade vissa inlägg. Den fientliga retoriken beskrevs som avhumaniserande och polariserande, och att den förstörde viktiga samtal. ”Det handlar inte om enskilda kommentarer och användare som är ’dumma på nätet’,” sa en intervjuperson. ”Det handlar om ett systemproblem.”

4.1.1 Hbtqi-fientliga narrativ och specifika händelser

När intervjupersoner fick frågan om vilka var de vanligast förekommande hbtqi-fientliga narrativen, nämndes pedofilanklagelser, att barn måste skyddas mot hbtqi-personer, hånfullhet och förlöjligande, hat mot transpersoner och dragqueens, religiöst fördömande och homonationalistiska narrativ om att ”allt är invandranas och muslimernas fel.” En intervjuperson beskrev pedofilnarrativet som särskilt problematiskt. ”Det påminner mig lite om antisemitism för det är gammalt som gatan och har funnits i många hundra år att det inte går att bortse från,” sa hen. ”Det är självspelande i någon mening och det dyker upp *överallt*.” Narrativet är dessutom transnationellt och används av extrema grupper och främmande makt för att polarisera ytterligare. ”Jag märker av narrativ om pedofiler, sexuella förövare, att transpersoner tar vårdresurser, att unga tvingas att byta kön...hela MAGA-narrativet,” sa en intervjuperson.

Precis som framkom i kapitel tre lyfts transpersoner fram som den mest sårbara gruppen. Flera upplevde att homofobi och transfobi har normaliserats och en intervjuperson sa att det verkar vara en trend att ”hata transpersoner” och att retorik som tidigare hade setts som extrem plötsligt blivit tillåten. ”Det kommer inte längre från stängda konton,” sa hen. ”Det kommer från öppna konton där jag kan se bilder på deras barn och var de jobbar.” Tiden innan könstillhörighetslagen röstades igenom beskrevs av flera som särskilt utmanande och några var förvånade över hur fientlig och polariserande den blev. ”Det är en av få gånger som jag valt att inte gå in i diskussionen,” sa en intervjuperson med stor närvaro i sociala medier både innan och efter omröstningen. ”Jag pallade inte att hantera det.” En annan intervjuperson märkte att hens flöden på sociala medier flödade över av fientlighet mot transpersoner. ”Folk menade att det handlade om woke och det kom aggressiva meddelande från anti-genusrörelsen och genuskritiska feminister,” sa hen och tillade att det resulterade att hen behövde bevaka och rensa kommentars-

fältet mer än vanligt. Det bekräftades av andra som också märkte en stor mängd fientliga kommentarer på inlägg som uttryckte stöd till transpersoner och/eller könstillhörighetslagen. Några undrade om det fanns något organiserat bakom. ”Jag fick plötsligt femtio fientliga kommentarer inom loppet av några minuter,” sa en intervjuperson. ”Det är svårt att tro att någonting sådant sker random.”

Utmaningen med trollkonton, botar och fejkkonton nämndes av flera. En intervjuperson trodde att hälften av kommentarerna i hens kommentarsfält kom från fejkkonton, troll och botar. ”Ibland misstänker jag också att det är fråga om hackade konton,” sa hen. ”Det gör att det är svårt att veta om personen som skriver faktiskt tycker så.” En annan intervjuperson uttryckte liknande erfarenheter och menade att det är svårt att förutse vilka inlägg som kommer bemötas med mest fientlighet. ”Ibland tror vi att vissa inlägg kommer att få mycket hat, men det får de inte,” säger hen. ”Det känns ibland som trollfabriker och botar riktar in sig mot vissa inlägg mer än andra och det går inte alltid att förutse vilka dessa är.” Ingen av intervjupersonerna visste hur många av de fientliga kommentarerna som de mötte som kommer från fejkkonton, botar och trollkonton. Några beskrev att en del såg så riktiga ut att det var enkelt att tro att de är riktiga. En intervjuperson konstaterade att Sverige inte befinner sig i ett vakuum, och upplevde att mycket som riktades mot hbtqi-personer kom från den transnationella anti-genusrörelsen, MAGA-rörelsen i USA och främmande makt som Ryssland som använder hbtqi-frågor som ”click-bait” för att polarisera och destabilisera. ”Digitala miljöer har blivit ett verktyg för att sprida sådant här vidare och de når långt,” sa hen. ”Det är viktigt att se på det med nyktra ögon.”

Flera intervjupersoner beskrev hur hbtqi-fientlighet i det fysiska rummet sprids vidare till det digitala och når en bred grupp. De berättade hur politiska och religiösa grupper kunde stå vid sidan av exempelvis Prideparader med plakat och skrika nedsättande ord, samtidigt som de spelade in allt för att senare sprida materialet i sina sociala mediekkanaler. Intervjupersonerna berättade att religiösa grupper använde utvalda bibelcitater för att fördöma samkönade relationer och andra könsidentiteter, vilket en av intervjupersonerna kallade för ”bibelpingis”, då hen menade att citaten togs ur sin kontext. ”Det kan vara fråga om citat om att världens undergång är nära, att vi ska brinna i helvetet och så alla dessa hänvisningar till Sodom och Gomorra,” sa hen. ”Ibland har vi märkt att det är direkta översättningar från vad som används inom den religiösa högern i USA.” En intervjuperson lyfte att den här typen av budskap kan vara väldigt skadliga för hbtqi-personer som lever i religiösa och kulturella hederskontexter. ”Det vanliga budskapet är att de inte är okej som de är, att de är syndiga,” sa hen. ”Personen bakom meddelandet säger att det är mot Gud, religionen, traditionen och det kan få stora konsekvenser.”

De som har ett politiskt engagemang beskrev hur de upplevde att hbtqi-frågor i allmänhet och transfrågor i synnerhet resulterade i mer hat och fientlighet än vad de mött i några andra kontexter förut. Precis som föregående kapitel visade drabbade det inte bara politiker som var hbtqi-personer själva, utan också andra politiker som uttryckt stöd i frågan. ”Det är hat på en helt annan nivå,” sa en intervjuperson. ”Inläggen är indränkta i våldsbudskap, sexualiserat språkbruk och det skickas till och med bilder på opererade könsorgan, trots att dessa bilder ofta är tagna i helt andra sammanhang.”

Några intervjupersoner noterade att retoriken ofta blir värre i samband med specifika händelser, som könstillhörighetslagen och Pridefestivalen. Att inlägg om Pride fortfarande resulterade i mängder av hat och fientlighet förvånade flera intervjupersoner. ”Pride har ju funnits hur länge som helst,” sa en intervjuperson. ”Jag trodde att folk hade vant sig, men tydligen inte.” En annan intervjuperson sa att det ibland var svårt att avgöra på förhand vilka inlägg som skulle resultera i hat och fientlighet. ”Ibland har jag publicerat inlägg som jag trodde skulle få reaktioner och jag får ingenting,” sa hen. ”Andra gånger kan inlägg som jag trodde var safe helt plötsligt möta en hatstorm.”

4.1.2 Digitala hot från familj och släktingar

Intervjupersonerna fick frågan om de har mött hbtqi-fientlighet på något annat sätt, som i privata meddelanden och chattar. De flesta hade inte gjort det, men en av intervjupersonerna lyfte en väldigt sårbar grupp som ofta gör det: hbtqi-personer med utländsk bakgrund och flyktingstatus. En intervjuperson som arbetade med den här gruppen nämnde att de möter en fientlighet i digitala miljöer som hen inte har mött någon annanstans. Det är bland annat fråga om familjemedlemmar och släktingar som skickade hotfulla meddelanden via appar som WhatsApp och Messenger. Hen berättade att släktingar som var bosatta i Sverige kunde hålla koll på dem genom sociala medier.

Men det mest allvarliga som intervjupersonen märkt av var anonyma tips som skickades digitalt till Migrationsverket. Dessa kunde komma från familj, närstående eller före detta partners som anklagade hbtqi-personer med flyktingstatus för att ljuga om sin sexuella läggning eller könsidentitet för att få flyktingstatus. Detta kunde leda till omprövningsutredningar som kunde resultera i att flyktingstatusen återkallades och personen utvisades. ”Det får fasansfulla konsekvenser för den som drabbas,” sa intervjupersonen. ”Dessutom är det inte ovanligt att de även hängs ut i digitala miljöer i hemländerna.”

4.1.3 Personfokus istället för sakfrågor

Någonting annat som flera intervjupersoner märkt av var att hbtqi-fientligheten de mötte inte bara handlade om hbtqi-frågan, utan också om dem som personer och hur de såg ut. Det var vanligt bland intervjupersoner som identifierade sig som kvinnor att få utseendefixerade och sexistiska kommentarer. ”När en kille såg min sexuella läggning i inforutan på en av mina sociala plattformar sa han att ’ingen kille skulle vilja ha mig för att jag ser ut som jag gör,’” sa en intervjuperson. En annan intervjuperson hade mött kommentarer om att ”du är lika ful som du är korkad.” Intervjupersoner lyfte att kvinnliga politiker, oavsett sexuell läggning och könsidentitet, var särskilt utsatta och en av intervjupersonerna beskrev kommentarsfältet hos en kvinnlig toppolitiker som ”det värsta jag någonsin har sett.” De upplevde att hbtqi-fientlighet kunde poppa upp i sammanhang där frågan inte ens berördes, men kopplas samman med vad än det politiska budskapet var.

Några intervjupersoner som var politiskt aktiva beskrev att politikerföraktet kom fram när de uttalade sig om hbtqi-frågor och det handlade inte längre om sakfrågan i sig, utan om dem som personer. En intervjuperson berättade om en som hen kände som hade lagt upp information på en social plattform efter ett hbtqi-event och hade fått mängder av fientliga kommentarer om sin person och klädsel. ”Det handlade om att hen var dum i huvudet, korkad och inte tillräckligt stark för att hantera svåra frågor,” sa hen. ”Det var så rått att vi blev chockade.”

Några intervjupersoner lyfte också att hbtqi-personer ofta bara ses som hbtqi-personer i offentligheten och ingenting mer. En intervjuperson sa att hen hade varit tveksam att gå ut offentligt med sin könsidentitet av rädsla för att alla andra identiteter skulle försvinna. När hen väl kom ut bekräftades farhågorna. ”Det var som om hela mitt jag försvann och reducerades till en del av mig,” sa hen. ”Plötsligt ville media bara fråga om min könsidentitet och inte allt annat jag ville förmedla.”

4.2 Konsekvenser av hbtqi-fientlighet

4.2.1 Påverkan på fysisk trygghet

På frågan om vilka konsekvenser som intervjupersonerna upplevde att hbtqi-fientlighet i digitala miljöer har haft på dem eller andra, nämnde flera att de kände sig osäkrare i den fysiska miljön. En intervjuperson som har några tusen följare på sina olika sociala medier berättade att hatstormar i kommentarsfält fick hen att känna sig mindre trygg ute på stan. ”Jag vet att den reella risken för att jag ska utsättas nog inte är så stor,” sa hen. ”Men min rädsla finns fortfarande där och i sådana stunder funderar jag på om jag verkligen ska gå ut och ta en öl den kvällen

eller stanna hemma.” Denna osäkerhet uttrycks av ytterligare en intervjuperson som sa att hen inte var rädd för sin säkerhet på internet, utan i den fysiska miljön. ”Jag kommer inte mista mitt liv på Instagram,” sa hen. ”Jag är orolig för att personer ska stå utanför mitt hus. Det som händer på internet får konsekvenser i den fysiska världen.”

För hbtqi-organisationer har frågan om fysisk säkerhet blivit ännu mer central till följd av fientlighet, hat och hot i digitala miljöer. Flera intervjupersoner berättade att de var mycket försiktiga med vad de skriver i annonser om offentliga event och möten. Några har valt att enbart skriva ut datum och inte fysisk plats för att undvika att ”fel” personer kommer. Det får konsekvensen att de inte når ut till så många som de hade velat vilket en intervjuperson beskrev som ett dilemma. ”Folk kommer och säger att det är ett viktigt event som många borde få reda på och visst är det så,” sa hen. ”Men när vi sprider det finns också risken att fel personer får reda på det och då kan det bli farligt.” Hen berättade att event som fokuserar på transpersoner och andra med icke-normativa könsuttryck var särskilt utsatta, liksom sådant som riktades till unga. Dessa var sammanhang där den fysiska tryggheten var extra viktig och då blev det svårt att annonsera så brett som hen hade önskat. En annan intervjuperson gjorde en jämförelse med hur det var för flera år sedan när de kunde kalla in en ordningsvakt som höll personer ute, men det gick inte längre eftersom de inte kunde förutse hur många som kunde dyka upp. De bad också alltid deltagare att inte skriva om pågående event i sociala medier förrän efteråt för att undvika att oönskade personer skulle dyka upp.

En intervjuperson beskrev att hen känner till personer som valt att inte ta synliga och offentliga uppdrag av rädsla för att utsätta sig själv eller sina anhöriga. ”Det är många som upplever att hatet inte bara stannar på sociala medier och internet, utan också flyttar ut i den fysiska världen,” sa hen. ”Folk börjar se sig om när de går hem och är oroliga.”

4.2.2 Lämna uppdrag och digitala plattformar

De flesta intervjupersonerna hade inte funderat på att dra ner på sitt engagemang eller synlighet i digitala miljöer, men det fanns några som hade det. Detta var tydligast bland intervjupersonerna som var politiskt aktiva. Två berättade att de har valt att inte kandidera till nästa val av oro för sin säkerhet. En av dem sa att om hen hade haft samma säkerhet som toppolitiker hade hen ställt upp, ”men nu får jag hantera det själv och jag är ibland orolig för om någon väntar på mig när jag kommer hem.” Det här är en bild som delas av flera. En intervjuperson sa att partiledare har rutiner, strukturer och stabilitet runt omkring sig, men vanliga aktiva har inte det. ”Där finns det ingen säkerhetschef att ringa, rutiner för polisanmälan, organisationer som går in och rensar,” sa hen. ”Det finns inte samma resurser och många upplever att polisen inte tar det på allvar.”

En annan politisk aktiv har samma erfarenheter. Hen har också valt att lämna sociala medier för att inte längre exponeras för fientlighet och hat i kommentarsfälten. Det fick hen att känna sig som en svikare som inte hjälper sina partivänner och andra personer som hen vill stödja, men sa att hen inte orkade göra det nu.

4.2.3 Tystnad och självcensur

En annan konsekvens av hbtqi-fientlighet som intervjupersonerna nämnde var tystnad och/eller självcensur för att undvika hat och hot. Några hade upplevt detta själva, medan andra berättade om det som en allmän konsekvens. Samtliga såg det som ett demokratiskt problem då röster försvinner från det offentliga samtalet. Det riskerar också att skapa ett ojämlikt gap när det kommer till informationstillgång. ”Sociala medier är den största kommunikationsplattformen där alla finns,” sa en intervjuperson. ”Att inte finnas där skapar ett utanförskap för grupper som redan känner ett utanförskap och det kan leda till frustration och bristande tillit på sikt.”

Detta kan få konsekvenser även för organisationer. En intervjuperson riktade kritik mot den egna organisationen och menade att ”allt har blivit väldigt känsligt och det känns som att varje ord vägs på guldväg.” Hen lade sedan till att ”det inte finns något utrymme att vara mänsklig och göra fel” och att det gör att individer och organisationen inte vågar arbeta hårdare för att

motverka sårbarhet och hot. Även om alla de som intervjuades betonade vikten av yttrandefrihet påminde flera av dem om att den inte är obegränsad och att hat, hot och fientlighet begränsar andras möjlighet att uttrycka sig av rädsla att utsättas. En annan intervjuperson tog det steget längre och sa att exponering för hat och fientlighet kan resultera i att hbtqi-personer inte vågar komma ut överhuvudtaget, utan går tillbaka in i garderoben. ”Det finns så mycket kritik på internet,” sa hen. ”Det gör att en känner att det är lika bra att stanna i garderoben och känna sig otrygg och inte sig själv än att söndertrampas av hatare.”

En intervjuperson delade att utmaningen med hbtqi-fientlighet i digitala miljöer är att den tar en annan karaktär än vad den gör i den fysiska miljön. Hen upplever att ingenting försvinner på nätet och det går inte att kontrollera sin historia och sina bilder eller inlägg på samma sätt som i den fysiska miljön. ”I digitala miljöer är det bästa som kan hända att andra glömmet bort det,” sa hen. ”Det värsta är att man blir en meme och hatad för alltid. Så jag förstår att folk tystnar, även om det är tragiskt.”

4.2.4 Inte bara ett minoritetsproblem

Intervjuerna visade också att utsatthet för hbtqi-fientlighet inte bara är någonting som drabbar hbtqi-personer, utan också myndigheter och andra aktörer. Detta överlappar med resultatet från kapitel tre, där myndigheters deltagande i Pride och andra hbtqi-sammanhang kritiserades hårt och sågs som exempel på politiskt ställningstagande och ”propaganda.” En intervjuperson beskrev hur kontakt och dialog med hbtqi-organisationer kan leda till att myndigheter kontaktas och mail begärs ut, vilket kan få stora konsekvenser för den enskilde yrkesverksamme, myndigheten och hbtqi-organisationer. Precis som med föregående sektion om tystnad och självcensur beskrevs detta som ett demokratiskt problem och en samhällsutmaning som måste hanteras.

Även bibliotekariers utsatthet nämnes av intervjupersonerna och då främst i samband med Dragqueen Story Hour, temaveckor i samband med Pride och vilka böcker som fanns i biblioteket (särskilt hbtqi-böcker som är riktade till barn). ”Det är en utveckling som vi sett i USA och som nu har kommit hit,” sa en intervjuperson. ”I de mest extrema fallen kommer personer in med kamera på biblioteken, filmar interaktionen med bibliotekarien och lägger sedan upp allt på sina sociala medier där det kan få stor spridning och leda till att bibliotekarien hotas.”

Intervjupersoner nämnde att likt hbtqi-organisationer resulterar hat och fientlighet i den digitala miljön till att bibliotek och andra kulturorganisationer behöver hantera ökade säkerhetsresurser som de inte alltid har råd med. Det leder till att en del väljer bort vissa ämnen och event då de inte har råd att betala för säkerheten. ”Ingen vill ägna sig åt självcensur,” sa en intervjuperson. ”Men många upplever att de måste för de klarar inte av att hantera hatet och rädslan att utsättas och de har inte resurser att hantera säkerheten. Det här är ett samhällsproblem.”

4.3 Förebyggande åtgärder

4.3.1 Strategier för att hantera fientlighet

Intervjupersonerna beskrev olika strategier för att hantera hbtqi-fientlighet i digitala miljöer och begränsa konsekvenserna. Flera beskrev att de tänkte sig noga för vad de skrev på sociala medier och även om ingen av dem avstått helt från att göra inlägg, fanns en medvetenhet om att vissa inlägg kan komma att få fientliga reaktioner. En strategi som några använde var att inte lägga upp inlägg om vissa saker på vissa dagar. ”Jag fick rådet att inte lägga upp något om trans på fredagar,” sa en intervjuperson. ”För då får vi jobba hela helgen.”

En annan strategi var att moderera eller filtrera bort kommentarer och blockera fientliga användare. Intervjupersoner berättade att kommentarer som var öppet hatiska, innehöll hot om våld eller annan form av explicit fientlighet togs bort i enlighet med organisationernas modereringsregler. Det kunde handla om att identifiera vanligt förekommande ord, uttryck och emojis (som kräkemoji och clownemoji, vilka berördes i kapitel tre). Några valde att blockera användare som skrivit fientliga kommentarer. Däremot betonade flera vikten av att inte rensa

bort kritiska kommentarer (däribland vad som i föregående kapitel beskrevs som gråzonskommentarer). ”Vi har ett demokratiskt uppdrag och vill ha öppna kommentarsfält,” sa en intervjuperson. ”Vi besvarar kritiska frågor, men vi besvarar inte påståenden eller öppet fientliga kommentarer för de vill sällan prata.”

Samtidigt fanns också en medvetenhet bland intervjupersonerna att för mycket filtrering och blockering riskerade att skapa en bild att utsattheten och hatet inte fanns. En intervjuperson som arbetade med sociala medier på en hbtqi-organisation berättade att det är en svår balansgång. ”Vi vill ha kvar så mycket som möjligt och besvarar kritiska kommentarer för det är en viktig del av vårt uppdrag,” sa hen. ”Men vi är oroliga för vad det gör med sårbara som ser hatet i kommentarsfältet och hur det kan påverka dem negativt.” En annan intervjuperson var inne på samma linje och sa att kommentarerna som kommer in säger någonting om samhällsklimatet. ”Vi försöker svara på kritiska kommentarer så gott vi kan och förklara hur vi tänker,” sa hen. ”Det är viktigt att visa att det finns de som bemöter hatet och inte låtsas som att det inte finns, när alla vet att det finns överallt.”

Några intervjupersoner har valt att bemöta hatiska och fientliga kommentarer genom att svara personen som skrivit dem. I en del fall ledde det till en ursäkt, men inte alltid. ”Om det är någon som jag känner som uttrycker sig illa tar jag diskussionen direkt,” sa en intervjuperson. ”Det går att få personer att förstå eller lämna diskussionen, men ofta kräver det enormt mycket tid och den har jag inte alltid, tyvärr.”

4.3.2 Vikten av att polisanmäla

Betydelsen av att polisanmäla inlägg nämndes av flera av intervjupersonerna. En vanlig betoning från dem var att samma regler ska gälla för vad man säger på nätet som det man gör i det fysiska rummet. De ville att det ska leda till samma konsekvenser och att ingen ska kunna gömma sig bakom alias och användarnamn. En intervjuperson beskrev att många hbtqi-personer upplever att de är helt oskyddade online och inte vet vad de ska göra när de får grova hot och ”jag vet vad du bor.” Hen betonade vikten av att arbeta vidare för att stärka det juridiska och straffrättsliga så fler väljer att polisanmäla.

Samtidigt var intervjupersonerna medvetna om att det finns ett motstånd mot att polisanmäla hbtqi-fientlighet. Detta gäller oavsett om det händer i den fysiska eller digitala miljön, men flera upplevde att det var särskilt påtagligt när det kom till det digitala. ”Det finns en känsla att det inte kommer leda någonstans,” sa en intervjuperson. ”Samtidigt förstår jag dem för varje gång som jag har anmält har det lagts ner, trots att vi hade bildbevis.” Flera lyfte betydelsen av *Bland Drakar och Dragqueens* anmälningar och beskrev deras arbete som modigt och ett bra exempel på att det går att få fällande domar, men att det inte var något som alla klarade av. ”Jag vet inte hur de gör, det känns som om det rinner av dem,” sa en intervjuperson. ”Det är få förunnat att orka kämpa som de gör och komma juridiskt i mål.” Hen tillade att för de allra flesta finns det en stor besvikelse och rädsla, och en känsla att ”vi kommer få hantera det själva, det kommer ingen hjälp” och det kan få stora konsekvenser för samhället om det inte motverkas.

Flera intervjupersoner betonade att de ville anmäla i högre grad än vad de gjorde och några organisationer hade blivit bättre på att spara fientliga kommentarer och hat som kommer in i digitala miljöer. ”Tidigare raderade vi det direkt för att bli av med det,” sa en intervjuperson. ”Nu har vi valt att spara så vi har bevis.” En annan intervjuperson berättade att hens organisation har som policy att polisanmäla minsta misstanke på brott, men att den stora mängden hat som de möter i digitala miljöer gör det omöjligt att anmäla allting.

4.3.3 Utbildning och kunskapens betydelse

Flera intervjupersoner nämnde vikten av utbildning och kunskap. De såg hbtqi-fientlighet som ett resultat av bristande kunskap om vad det innebär att vara hbtqi-person och varför hbtqi-organisationer behövs. ”Det är den evigt trötta frågan,” sa en intervjuperson. ”Men samhället behöver mer kunskap, mer kunskap, mer kunskap. Vi kan inte komma ifrån det.”

Exakt vilken kunskap som efterfrågades varierade mellan intervjupersonerna. En del pekade på betydelsen av skolundervisningen och att ta upp hbtqi-frågor i sexualundervisningen och i andra ämnen för att synliggöra, diskutera och förklara. Men samtidigt lyftes det upp att även äldre behöver mer kunskap och att det inte bara är fråga om ett ”ungdomsproblem.” Några intervjupersoner nämnde att yrkesverksamma inom exempelvis socialtjänsten och rättsväsendet (både polis och domstolar) behöver förbättra sin kunskap om hbtqi-personers utsatthet i digitala (och fysiska) miljöer.

Några intervjupersoner frågade sig också hur många som skriver fientliga inlägg på internet som verkligen förstår vad de gör. ”Visst finns det inbitna hatare som tycker att det är jättebra att hata, hata, hata,” sa en intervjuperson. ”Men det finns också en stor grupp som inte fattar vad de gör. De flesta är helt okej och fattar inte att de är elaka eller förstår vilka konsekvenser det kan få. Därför behöver vi mer kunskap om lagrum och beteende som hjälper dessa personer att förstå.”

4.3.4 Mer resurser för psykosociala insatser och säkerhet

Flera efterfrågade mer resurser för psykosociala insatser och säkerhet för att förbättra hbtqi-organisationers möjligheter att arbeta förebyggande och främjande. En intervjuperson sa att många i hbtqi-rörelsen som blivit utsatta orkar inte att stå emot känslomässigt. ”I organisationer finns det ofta rutiner, men även där nyttjar man inte det stöd man kan få och många aktivister som är inflytelserika har inte resurserna,” sa hen och tillade att det finns ett underskott av samhällsinsatser för att stötta aktivister och att mer behöver göras. Hen menade att konsekvensen av utsatthet kan leda till att personerna får problem på andra håll, som att sjukskriva sig från sina jobb eller att de utvecklar depression.

Flera intervjupersoner lyfte betydelsen av att få mer resurser för att stärka säkerheten i samband med aktiviteter. Detta gällde både hbtqi-organisationer och offentliga institutioner, såsom bibliotek. Oron för att inte kunna upprätthålla säkerheten upplevdes leda till tystnad och själv-censur, vilket intervjupersonerna såg som ett demokratiskt problem. ”Vi behöver ekonomisk hjälp för att kunna genomföra våra aktiviteter säkert,” sa en intervjuperson. Några skulle vilja se ökade bidrag för att kunna anställa säkerhetspersonal med ansvar för den fysiska säkerheten, men också överlappningen med det digitala. ”Som organisation har vi samma skyldighet att se till att våra kommentarsfält är trygga för våra medlemmar som vi har på våra läger,” sa annan intervjuperson. ”Det kan vi inte idag.”

4.3.5 Plattformarnas och politikernas betydelser

Intervjupersonerna nämnde plattformarnas och politikernas betydelse för att motverka hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Flera intervjupersoner lyfte att plattformarna och ägarna av plattformarna behöver ta ansvar för vilken typ av retorik som sprids på deras plattformar. Även om enskilda användare också har ett ansvar betonade intervjupersonerna plattformarnas ansvar eftersom de tillhandahåller arenorna. Samtidigt var en del av intervjupersonerna skeptiska till att det kommer ske. ”Jag tror inte att techbolagen kommer göra någonting för att ta bort homofobiska och transfobiska inlägg,” sa en intervjuperson. ”Sverige borde kräva att plattformarna tar sitt ansvar och sätta in restriktioner om det inte blir någon förbättring.”

Politikernas ansvar när det kommer till tonläge och beteende lyftes av flera intervjupersoner. Några nämnde att när politiker, oavsett om det är på lokal eller nationell nivå, använder ett fientligt språkbruk för att beskriva hbtqi-personer riskerar det att leda till att vanliga medborgare ser det som acceptabelt beteende. En intervjuperson gjorde hänvisningar till USA och vad som

hämt sedan den federala politiska retoriken mot hbtqi-personer och transpersoner i synnerhet skruvats upp. ”Det är viktigt vad man sänder ut för signaler från regeringens sida,” sa hen. ”Ord har betydelse.” En annan intervjuperson lyfte vikten av att förtroendevalda tar ansvar för vad de skriver och hur de uttrycker sig. ”Ofta blir allt sämre när man skriver något i sociala medier,” sa hen. ”Fler borde fundera på om de verkligen skulle skriva det där inlägget eller ta samtalet öga mot öga.”

Flera intervjupersoner betonade att det är ett gemensamt samhällsansvar att förebygga hat, hot och trakasserier i digitala miljöer. Det är inte enbart en viss grupp av personer som utsätts, utan något som gäller alla. ”Vi behöver ha med den stora delen av samhället om det ska bli bättre,” sa en intervjuperson. ”Risken blir annars att det bara är ett fåtal som både påverkar och bygger samhället och det skulle inte bli bra.”

4.3.6 Fortsätta att vara synliga

Samtliga intervjupersoner lyfte vikten av att fortsätta vara aktiva i digitala miljöer, även om deras personliga närvaro och synlighet varierade. De som valt att lämna digitala miljöer sa att de hoppades kunna återvända. En intervjuperson sa att det var viktigt att vara en del av det offentliga samtalet som pågår på digitala plattformar, inte minst Facebook där många får information och nyheter.

Några av de intervjupersoner som arbetar på hbtqi-organisationer beskrev digitala miljöer som centrala för sitt arbete. ”Det är en av de viktigaste delarna vi har,” sa en intervjuperson. ”Det är så vi kan nå ut, dela kunskap och information till andra. Om vi inte är där, hur ska vi kunna vara där för andra hbtqi-personer och anhöriga?” En annan intervjuperson instämde och beskrev digitala miljöer och sociala medier som det som binder ihop verksamheten. ”Det är ett sätt för oss att vara synliga, tillgängliga och ge hjälp och stöd,” sa hen. ”Att sluta vara på digitala plattformar är inget alternativ.”

En intervjuperson berättade att hens beslut att fortsätta vara öppen på digitala miljöer handlade om att få andra att inte tystna. ”Det är svårt att veta vad det beror på att folk tystnar,” sa hen. ”Men jag tänker att om jag är öppen kanske det kan hjälpa andra att se att det är viktigt att inte låta de som hatar vinna.” En annan intervjuperson sa att hen ibland har funderat på att sluta med sociala medier, men kände att hen tänkte fortsätta så länge hen har förmågan, ansvaret och kunskapen. ”Jag känner ett ansvar att ibland ge mig in i trådar,” sa hen. En annan intervjuperson som beskrev sig som ”allierad” delade den bilden och menade att det var viktigt för hen att hbtqi-personer inte ska behöva dra hela lasset, utan att alla behöver hjälpas åt.

5 Diskussion och slutsatser

Den här skrivelsen är en delredovisning av FOI:s regeringsuppdrag att kartlägga förekomsten av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer med anknytning till Sverige (Regeringsbeslut A2025/00046). Den baseras på en beskrivande analys av 4026 kommentarer från 90 trådar från fyra plattformar (Facebook, X, TikTok och Flashback) och tjugo semi-strukturerade intervjuer med personer med ett offentligt hbtqi-engagemang och som har erfarenhet av att möta hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Det sista kapitlet besvarar och diskuterar studiens fyra forskningsfrågor och avslutar med förslag på framtida forskning.

5.1 Tillbaka till forskningsfrågorna

Hur tar sig hbtqi-fientlighet uttryck i digitala miljöer i Sverige?

Hbtqi-fientligheten i svenska digitala miljöer tar sig uttryck på ett spektrum från implicit ifrågasättande till fientligt och avhumaniserade språkbruk. Över hälften av de analyserade kommentarerna (54,1 procent) kodades som tydligt fientliga, medan en fjärdedel utgjorde gråzonskommentarer som kodades som implicita. Fientlighetstypen dominerades av gråzonskritik, genusideologi/biologi och hån/förlöjligande. Dessa förstärktes ytterligare genom användning av emojis och memes som spred budskap om "hbtqi-propaganda." Transpersoner representerade den mest utsatta måltavlan. Intervjupersonerna bekräftade att hbtqi-fientlighet i svenska digitala miljöer har förvärrats under de senare åren och den blivit mer normaliserad, samt att gränsen mellan vad som tidigare ansågs extremt och vad som numera är accepterat har förskjutits (inte minst i fientligheten riktade mot transpersoner).

Hur ser miljöerna och kontexterna ut där hbtqi-fientlighet förekommer?

Materialet från inkluderade plattformarna – Facebook, X, TikTok och Flashback – representerar olika plattformsstrukturer och kontexter, med viss överlappning. Det insamlade materialet från X och Flashback präglades av en hög andel fientliga kommentarer och få stödröster, vilket skapade förstärkningsloopar där varje fientlig kommentar möttes av ytterligare fientlighet. I det mest extrema exemplet saknade en tråd på X med 118 kommentar helt stödröster och blev en fientlig ekokammare. Det insamlade materialet från Facebook och TikTok uppvisade en jämnare fördelning, där stödkommentarer – inklusive rörelsen #jagärhär – skapade motkrafter vilket påverkade vilka kommentarer som blev synliga. Den beskrivande analysen i kapitel tre visade också att fientligheten verkar intensifieras kring specifika händelser som konststillhörighetslagen och Pridefestivaler. Intervjupersonerna vittnade dessutom om tydliga överlapp mellan det fysiska och det digitala. Det handlade delvis om att den hbtqi-fientlighet de mötte i fysiska sammanhang (exempelvis under Pridetåg) ibland filmades och spreds vidare digitalt, men också att erfarenheter av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer skapade fysisk otrygghet. Det visar på vikten att inte se till hbtqi-fientlighet i digitala miljöer som isolerat, utan alltid i relation till den fysiska miljön. Ytterligare en faktor som bidrog till att göra de sammanhang där hbtqi-fientlighet förekom mer svårtolkade var den möjliga förekomsten av trollkonton, botar och fejkade konton.⁴⁷ Det är inget som har analyserats i det insamlade materialet, men nämndes av intervjupersonerna. Det gör det svårt att bedöma hbtqi-fientlighetens verkliga omfattning (hur många av de användare som uttrycker hbtqi-fientlighet är verkliga och hur många är botar?) och det gör det också komplicerat när det kommer till möjlig påverkan av främmande makt. Detta är inget som har undersökts i skrivelsen, men det är relevant att påpeka att liknande fientlighetstyper som presenterades i kapitel tre också sprids av bland annat Ryssland.⁴⁷ Mer forskning behövs för att undersöka detta närmre, vilket berörs i sektion 5.3.

⁴⁷ Se exempelvis EEAS, *FIMI Targeting LGBTIQ+ People*; Edenborg & Payne Gunnarsson, "Anpassning och Allianser: Föreställningar om "genus" som hat mot barn i USA, Ryssland och Sverige."

Vilka är de vanligt förekommande hbtqi-fientliga narrativen?

Nio fientlighetstyper och narrativ framträdde i det insamlade datamaterialet. *Gråzonskritik* utgjorde det mest frekventa temat (22,3 procent) och ifrågasatte hbtqi-personers synlighet, rättigheter och hbtqi-organisationers verksamhet. Kommentarer som bedömdes som *Genusideologi/biologi* utgjorde (21 procent) och hävdade att det bara finns två biologiska kön och att andra könsidentiteter är påhitt eller tecken på psykisk ohälsa. Kommentarer med *Hån/förlöjligande* (13,6 procent) hånade och förlöjligar hbtqi-personer, samt uttryckte äckelretorik. *Grooming/indoktrinering* (8,3 procent) var ett av de mest fientliga narrativen och där bland annat pedofilanklagelser för att framställa hbtqi-personer som hot mot barn användes. *Moraliskt fördömande* (11,2%) bestod av hbtqi-fientliga kommentarer av religiös karaktär, där teologi, bibelcitater och andra religiösa referenser användes mot hbtqi-personer. Under temat *samhällsförfall/konspiration* (12,5 procent) inkluderades inlägg med hbtqi-fientlighet i större samhällskonspirationsteorier, inklusive det "stora folkutbytet" och antisemitism. Temat *Islam/invandrare* (5,4 procent) grundade sig på homonationalistiska idéer om att hotet mot hbtqi-personer kommer från muslimer och invandrare. Temana *Psykisk sjukdom* (3,2 procent) och *sexualisering* (2,5 procent) beskrev hbtqi-personer som psykisk sjuka och översexuella. Vad som är centralt är att dessa fientlighetstyper och narrativ överlappade frekvent: exempelvis löpte genusideologi/biologi som en röd tråd genom nästan alla ämnesområden och sammanföll särskilt med grooming/indoktrinering- och samhällsförfallsnarrativ. Intervjupersonerna bekräftade dessa mönster och lyfter särskilt pedofilnarrativets destruktiva karaktär och dess transnationella kopplingar till anti-genusrörelsen och MAGA-retoriken.

Vilka erfarenheter har personer som har utsatts för hbtqi-fientlighet i digitala miljöer i Sverige?

Intervjupersonerna beskriver erfarenheter som sträcker sig från vardaglig fientlighet till mer systematiskt hat. Samtliga upplever att situationen har förvärrats de senaste åren och att den hbtqi-fientliga retoriken har blivit allvarligare. Konsekvenserna är påtagliga och mångdimensionella. På individnivå leder fientligheten till fysisk otrygghet, självzensur och att personer lämnar eller väljer att aldrig ta sig an offentliga uppdrag. Politiker väljer att inte kandidera till nästa val och aktivister lämnar sociala medier. På organisationsnivå begränsar hbtqi-organisationer och offentliga institutioner som bibliotek sin verksamhet av säkerhetsskäl – event annonseras utan plats, ämnen undviks och kommentarsfält modereras. Fientligheten är också könad: kvinnor möter utseendefixerade och sexistiska angrepp utöver hbtqi-fientligheten i mycket högre grad än män. På samhällsnivå utgör konsekvenserna ett demokratiskt problem: röster försvinner från det offentliga samtalet och det skapas ett informationsgap där redan marginaliserade grupper förlorar ytterligare tillgång till det (digitala) offentliga rummet.

Intervjupersonerna pekar på behov av åtgärder på flera nivåer. På individ- och organisationsnivå efterfrågas stärkta resurser för psykosocialt stöd och säkerhet så att hbtqi-organisationer och kulturinstitutioner kan genomföra sin verksamhet säkert. På rättslig nivå betonas vikten av att polisanmäla och att straffreglerna tillämpas konsekvent, men också att det juridiska systemet behöver bli bättre på att hantera digital fientlighet. På samhällsnivå lyfts utbildning fram som avgörande: i skolan, hos myndigheter och bland yrkesverksamma inom socialtjänst och rättsväsende. Intervjupersonerna konstaterar att plattformarna behöver ta större ansvar för modereringen av hbtqi-fientligt innehåll, och politiker på alla nivåer uppmanas att vara medvetna om hur deras retorik kan legitimera fientliga uttryck. Slutligen understryker flera intervjupersoner att motkrafter – stödkommentarer, bemötanden och fortsatt synlighet – är avgörande. Hat och fientlighet får inte stå oemotsagd och det är ett gemensamt samhällsansvar att motverka det, inte enbart en fråga för hbtqi-rörelsen.

5.2 Jämställdhets- och barnrättsperspektiv

Regeringsuppdraget avsåg också att beakta ett jämställdhetsperspektiv och barnrättsperspektiv.

Ur ett *jämställdhetsperspektiv* visar skrivelsen att hbtqi-fientlighet inte är könsneutral. Fientligheten antar olika former beroende på vilken grupp som utgör måltavla och transpersoner – i synnerhet transkvinnor – utgör en särskilt framträdande måltavla. Det insamlade materialet i digitala miljöer och intervjuerna visar exempel på att sexuell läggning, könsidentiteter och könsuttryck som utmanar rådande könsnormer om manligt och kvinnligt ses som ett hot mot samhällets strukturer. Det går också att se exempel på överlapp mellan fientlighet mot hbtqi-personer och misogyni (kvinnofientlighet). Det handlar dels om att hbtqi-fientlighet och misogyni kan sammanfalla i vissa av kommentarerna i det insamlade materialet, dels i intervjupersonernas upplevelser att personer som identifierade sig som kvinnor i högre grad möter sexistiska och utseendefixerade kommentarer än vad de som identifierar sig som män gör. För att förstå hbtqi-fientlighet i digitala miljöer är det viktigt att se denna i relation till könsmaktsstrukturer och normer kring femininitet och maskulinitet.

Ur ett *barnrättsperspektiv* visar skrivelsen hur barn och unga står i centrum för hbtqi-fientlighet i digitala miljöer. Det insamlade materialet från digitala miljöer visade att narrativ om grooming, indoktrinering och sexualisering av barn förekommer frekvent. I de grävsta exemplen anklagas hbtqi-personer för att vara pedofiler och användare kräver att barn ska skyddas från ”hbtqi-propaganda.” Detta kan beskrivas som en dubbel skadeverkande effekt: den skapar en bild av hbtqi-personer som hot mot barn, samtidigt som den gör digitala miljöer otryggare för unga hbtqi-personer som behöver tillgång till gemenskap och har rätt till information om sin egen identitet. Skrivelsen har inte undersökt specifikt barn och ungas erfarenheter av hbtqi-fientlighet i digitala miljöer, men undersökningar från bland annat Rädda Barnens Ungdomsförbund visar exempel på både utsatthet och betydelsen som digitala miljöer spelar i unga hbtqi-personers liv.⁴⁸ Det är också viktigt att ta i beräkning resultatet från Forum för levande historias attitydundersökning bland högstadie- och gymnasieelever som visade att fler unga har negativa attityder till hbtqi-personer än tidigare.⁴⁹ Skrivelsen kan inte dra några slutsatser om vilken påverkan som hbtqi-fientlighet i digitala miljöer haft på den utvecklingen, men det visar vikten av att ha ett barnrättsperspektiv i relation till de här frågorna.

5.3 Behov av framtida forskning

Även om skrivelsen enbart kan dra slutsatser om det insamlade materialet och inte göra några generaliseringar på hbtqi-fientlighet överlag, är det värt att notera hur resultaten bekräftar mönster som framkommit i tidigare forskning och undersökningar. Dominerande narrativ som dök upp i det insamlade materialet – som genusideologi/biologi, grooming/indoktrinering och homonationalism – och digitala miljöers betydelse för att producera och sprida dessa har uppmärksamats även i nordisk och internationell forskning och undersökningar.⁵⁰ Det visar att vad som förekommer i Sverige inte bör ses i ett vakuum, utan som en del av en internationell utveckling.

Skrivelsens resultat pekar samtidigt på flera områden där mer forskning behövs. Fyra nämns här:

Det första är frågan om *aktörer*. Som nämndes i kapitel ett har den här studien inte undersökt vilka aktörer som sprider hbtqi-fientlighet. Det är en begränsning och gör det svårt att förstå hur vissa narrativ/fientlighetstyper får fäste. Framtida forskning skulle med fördel kunna undersöka detta med hjälp av automatiserad insamling och nätverksanalys för att identifiera om det finns

⁴⁸ Rädda Barnens Ungdomsförbund, *Inte för ung för att vara mig själv: Röster om att vara barn och hbtqi*.

⁴⁹ Forum för levande historia, *Unga tycker om andra: En studie av skolelevers attityder, tillit och utsatthet*.

⁵⁰ Exempelvis Unlu m.fl., “From Prejudice to Marginalization: Tracing the Forms of Online Hate Speech Targeting LGBTQ+ and Muslim Communities,” *New Media & Society* (2025); Määttä, S. & Vernet, S. (2023). Reacting to homophobia in a French online discussion: The fuzzy boundaries between heteronormativity and homophobia. *Discourse & Society*. 34(5), 617-635; ISD, *Five-year overview of the online and offline anti-LGBTQ+ landscape*, (ISD, 2025). Bladini & Svensson, *Rethinking Online Anti-Gender Hate Speech*; Edenborg & Jungar, “From defending the family to protecting gays?”; GLAAD, *Social Media Safety Index 2025*; CCDH & HRC, *Digital Hate: Social media’s role in amplifying dangerous lies about LGBTQ+ people*;

ledande svenska aktörer, men också hur dessa förhåller sig till ett bredare transnationellt nätverk och om det finns påverkan från främmande makt. Det skulle också göra det möjligt att undersöka användningen och förekomsten av trollkonton, botar och fejkkonton, vilket är viktigt för att förstå hur utbrett problembilden är.

Ett annat område att undersöka är *gråzonskritik*. Den här studien har visat att implicit fientlighet utgör en betydande del av materialet och att denna kan normalisera hbtqi-fientlighet, men mer studier behövs som undersöker dessa uttryck och vilka konsekvenser de kan få. Det är särskilt intressant att titta närmre på vilken påverkan som den här typen av kritik kan få i kommentarsfält och om den kan påverka attityder till hbtqi-personer.

Stödcommentarers effekt är ett tredje område värt att undersöka. Skrivelsen visar att stödcommentarer och organiserade motkrafter som #jagärhär påverkar kommentarsfältens dynamik, men det behövs mer forskning om under vilka förutsättningar stödröster faktiskt minskar fientlighet snarare än bara gör den mindre synlig.

Slutligen är det relevant att undersöka *måltavlor* för hbtqi-fientlighet. Studien visar att vissa grupper inom hbtqi-communityt – särskilt bisexuella och intersexpersoner – är underrepresenterade som specifika måltavlor i materialet. Det kan bero på urvalet, men kan också spegla att fientligheten mot dessa grupper tar andra former och förekommer i andra sammanhang som behöver undersökas närmare.

Referenslista

- Alichie, B.O. "Communication at the Margins: Online Homophobia from the Perspectives of LGBTQ+ Social Media Users." *Journal of Human Rights* 22, nr 3 (2023): 269–283. <https://doi.org/10.1080/14754835.2022.2104116>
- Alkhamisi, N., Hellman, S., Jarlsbro, M., Lioufas, A., Nilsson, P.E., Strindberg, A., Svenonius, O. & Werther, S. *Våldsbejakande extremism och digitala medier: En forskningsöversikt*. Totalförsvarets forskningsinstitut, 2024.
- Al-Rawi, A. *Online Hate on Social Media*. Springer, 2024.
- Ambjörnsson, F. *Vad är queer?* Natur och Kultur, 2006.
- Askanius, T. "On Frogs, Monkeys, and Execution Memes: Exploring the Humor-Hate Nexus at the Intersection of Neo-Nazi and Alt-Right Movements in Sweden." *Television & New Media* 22, nr 2 (2021): 147–165. doi: 10.1177/1527476420982234
- Barnidge, M., Kim, B., Sherrill, L.A., Luknar, Ž. & Zhang, J. "Perceived Exposure to and Avoidance of Hate Speech in Various Communication Settings." *Telematics and Informatics* 44 (2019): Article 101263. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2019.101263>
- Bartless, J. & Krasodonski-Jones, A. *Counter-Speech: Examining Content That Challenges Extremism Online*. Demos, 2015.
- Belmonte, L.A. *The International LGBT Rights Movement: A History*. Bloomsbury Academic, 2021.
- Bladini, M. & Svensson, E.M. *Rethinking Online Anti-Gender Hate Speech: Legislation and Public Policy Making*. Routledge, 2025a.
- Bladini, M. & Svensson, E.M. "Antigenusmobilisering och striden om yttrandefriheten." I *Striden om genus: politik, vetenskap & social kamp*, redigerad av A. Berg, Å. Eriksson, L. Gemzöe & S. Malmén. Appell förlag, 2025b.
- Blomberg, H. & Stier, J. "Flashback as a rhetorical online battleground: Debating the (dis)guise of the Nordic Resistance Movement," *Social Media + Society* 5(1), (2019).
- boyd, d. "Social Network Sites as Networked Publics: Affordances, Dynamics, and Implications." I *A Networked Self: Identity, Community, and Culture on Social Network Sites*, redigerad av Z. Papacharissi. Routledge, 2011.
- Braun, V. & Clarke, V. "Using Thematic Analysis in Psychology." *Qualitative Research in Psychology* 3, nr 2 (2006): 77–101.
- Brinkmann, S. & Kvale, S. *InterViews: Learning the Craft of Qualitative Research Interviewing*. 3 uppl. SAGE, 2015.
- Brody, E., Greenhalgh, S.P. & Sajjad, M. "Free Speech or Free to Hate? Anti-LGBTQ+ Discourses in LGBTQ+ Affirming Spaces on Gab Social." *Journal of Homosexuality* 71, nr 8 (2024): 2030–2055. <https://doi.org/10.1080/00918369.2023.2218959>.
- Brå. *Polisanmälda hatbrott 2024: En sammanställning av anmälningar som hatbrottsmarkerats av polisen och där Brå har identifierat ett hatbrott*. Rapport 2025:19. Brottsförebyggande rådet, 2025.
- Brå. *Personer misstänkta för hbtqi-relaterade hatbrott*. Rapport 2024:13. Brottsförebyggande rådet, 2024.
- Brå. *Hatbrott i digitala miljöer: Polisanmälda hatbrott 2020 med digital brottsplats*. Rapport 2022:12. Brottsförebyggande rådet, 2022.

- Buerger, C. “#iamhere: Collective Counterspeech and the Quest to Improve Online Discourse.” *Social Media + Society* 7, nr 4 (2021): 1–17.
<https://doi.org/10.1177/20563051211063843>
- Calderón, C.A., Holgado, P.S., Gómez, J., Barbosa, M., Qi, H., Matilla, A., Amado, P., Guzmán, A., López-Matías, D. & Fernández-Villazala, T. “From Online Hate Speech to Offline Hate Crime: The Role of Inflammatory Language in Forecasting Violence against Migrant and LGBT Communities.” *Humanities & Social Science Communications* 11:1369 (2024). <https://doi.org/10.1057/s41599-024-03899-1>
- CCDH & HRC. *Digital Hate: Social Media’s Role in Amplifying Dangerous Lies about LGBTQ+ People*. 2022. <https://counterhate.com/research/digital-hate-lgbtq/>
- Cho, A. “Default Publicness: Queer Youth of Color, Social Media and Being Outed by the Machine.” *New Media & Society* 20, nr 9 (2018): 3183–3200.
- Cover, R. “Digital Hostility: Contemporary Crisis, Disrupted Belonging and Self-Care Practices.” *Media International Australia* 184, nr 1 (2022): 79–91.
<https://doi.org/10.1177/1329878X221088048>
- Cover, R. “Digital Hostility, Subjectivity and Ethics: Theorising the Disruption of Identity in Instances of Mass Online Abuse and Hate Speech.” *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies* 29, nr 2 (2023a): 308–321.
<https://doi.org/10.1177/13548565221122908>
- DIK. *Samhällets sista utpost? En rapport om läget för biblioteken och bibliotekariernas arbetsmiljö*. DIK, 2025.
- DIK. “*Hakkors utanför Museet*”: *DIK-medlemmar om hat och hot på jobbet*. DIK, 2023.
- Djurfeldt, G., Larsson, R. & Stjärnhagen, O. *Statistisk verktygslåda – Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Studentlitteratur, 2018.
- Edenborg, E. & Gunnarsson Payne, J. ”Anpassning och Allianser: Föreställningar om “genus” som hat mot barn i USA, Ryssland och Sverige.” I *Striden om genus: politik, vetenskap & social kamp*, redigerad av A. Berg, Å. Eriksson, L. Gemzöe & S. Malmén. Appell förlag, 2025.
- Edenborg, E. & Jungar, A.C. “From Defending the Family to Protecting Gays? Nordic Populist Radical Right Parties and LGBTQ Issues.” I *The Nordic Populist Radical Right*, redigerad av A.C. Jungar. Routledge, 2025.
- Edenborg, E. *Politics of Visibility and Belonging: From Russia’s “Homosexual Propaganda” Laws to the Ukraine War*. Routledge, 2017.
- Edgardh, N. & Hammar, A.K. *Äkta makor – En queer historia*. Verbum, 2025.
- EEAS. *FIMI Targeting LGBTIQ+ People: Well-Informed Analysis to Protect Human Rights and Diversity*. 2023.
<https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/2023/EEAS-LGBTQ-Report-03-Digital%201.pdf>
- Eriksson, Å. ”Genusmotstånd i det samtida Sverige.” I *Striden om genus: politik, vetenskap & social kamp*, redigerad av A. Berg, Å. Eriksson, L. Gemzöe & S. Malmén. Appell förlag, 2025a.
- Eriksson, Å. ”Trans, genus och äkta kvinnor: Transkritisk feminism i en tid av reaktionär antigenuspolitik.” I *Striden om genus: politik, vetenskap & social kamp*, redigerad av A. Berg, Å. Eriksson, L. Gemzöe & S. Malmén. Appell förlag, 2025b.
- Eriksson, Å., Gemzöe, L., Berg, A. & Malmén, S. ”Striden om genus: en introduktion.” I *Striden om genus: politik, vetenskap & social kamp*, redigerad av A. Berg, Å. Eriksson, L. Gemzöe & S. Malmén. Appell förlag, 2025.

- European Commission. *Union of Equality: LGBTIQ+ Equality Strategy 2026–2030*. 2025. https://commission.europa.eu/publications/lgbtiq-equality-strategy-2026-2030-0_en
- Fejös, A. & Zentai, V., red. *Anti-Gender Hate Speech in Populist Right-Wing Social Media Communication*. Med bidrag från M. Bladini, N. Igareda, A. Helmstad, A. Pascale, A. Schulz, R. Sette, S. Sicurella, E-M. Svensson, C. Wilhelm. GENHA project, 2021. <http://genha.eu/publications-reports>
- Fiennes, G. & Matlach, P.C. “Investigation: Five-Year Overview of the Online and Offline Anti-LGBTQ+ Landscape.” *ISD Digital Dispatches*, 20 oktober 2025. <https://www.isdglobal.org/digital-dispatch/investigation-five-year-overview-of-the-online-and-offline-anti-lgbtq-landscape/>
- Forum för levande historia. *Unga tycker om andra – en studie av skolelevers attityder, tillit och utsatthet*. Forum för levande historia, 2026.
- Fransson, S. & Lundgren, L. ”Trossamfundens respons på hat och hot – digitala eller lokala begränsningar?” *Socialmedicinsk tidskrift* 102, nr 3 (2025): 260–272.
- FRA. *LGBTIQ Equality at a Crossroads: Progress and Challenges*. EU LGBTIQ Survey III. European Union Agency for Fundamental Rights, 2024.
- Gallagher, A., Squirrel, T. & Keneally, K. “The ‘Groomer’ Slur.” *ISD Explainers*, 16 januari 2023. <https://www.isdglobal.org/isd-explainer/the-groomer-slur/>
- GLAAD. *Social Media Safety Index 2025*. GLAAD, 2025.
- Gregor, M. & Mlejnková, P., red. *Challenging Online Propaganda and Disinformation in the 21st Century*. Palgrave Macmillan, 2021.
- Highfield, T. & Miltner, K.M. “Platformed Solidarity: Examining the Performative Politics of Twitter Hashflags.” *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies* 29, nr 6 (2023): 1641–1667.
- Hickey, D., Fessler, D.M.T., Lerman, K. & Burghardt, K. “X under Musk’s Leadership: Substantial Hate and No Reduction in Inauthentic Activity.” *PLOS ONE* 20, nr 2 (2025): e0313293. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0313293>
- ILGA-Europe. *Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe and Central Asia*. ILGA-Europe, 2026. <https://www.ilga-europe.org/report/annual-review-2026/>
- ISD. “Offline Events, Online Threats: Analyzing Online Extremist Targeting of LGBTQ+ Communities.” *ISD Digital Dispatches*, 5 juni 2025. <https://www.isdglobal.org/digital-dispatch/offline-events-online-threats-analyzing-online-extremist-targeting-of-lgbtq-communities/>
- Jantunen, J.H. & Kytölä, S. “Online Discourses of ‘Homosexuality’ and Religion: The Discussion Relating to Islam in Finland.” *Journal of Language and Sexuality* 11, nr 1 (2022): 31–56. <https://doi.org/10.1075/jls.20011.jan>
- Kaati, L., Cohen, K. & Pelzer, B. *Heroes and Scapegoats: Right-Wing Extremism in Digital Environments*. Publications Office of the European Union, 2021.
- Kaati, L., Cohen, K., Akrami, N., Shrestha, A., Fernquist, J., Pelzer, B., Welander, F. & Ibister, T. *Digitalt slagfält: En studie av radikalnationalistiska digitala miljöer*. Totalförsvarets forskningsinstitut, 2019.
- Kehl, K. “Homonationalism Revisited: Race, Rights, and Queer Complexities.” *Lambda Nordica* 2/2020 (2020).

- Kehl, K. “‘Did Queer Muslims Even Exist?’ – Racialised Grids of Intelligibility in Swedish LGBTQ Contexts.” *Social Identities* 26, nr 2 (2020): 150–165.
<https://doi.org/10.1080/13504630.2019.1671183>
- Keighley, R. “Hate Hurts: Exploring the Impact of Online Hate on LGBTQ+ Young People.” *Women & Criminal Justice* 32, nr 1–2 (2022): 29–48.
- Keipi, T., Näsi, M., Oksanen, A. & Räsänen, P. *Online Hate and Harmful Content: Cross-National Perspectives*. Routledge, 2017.
- Kenski, K., Coe, K. & Rains, S.A. “Perceptions of Uncivil Discourse Online: An Examination of Types and Predictors.” *Communication Research* 47, nr 6 (2020): 795–814.
<https://doi.org/10.1177/0093650217699933>
- Kuhar, R. & Smrdelj, R. “The Rise of Anti-Gender Mobilizations.” I *Anti-Gender Mobilizations in Europe and the Feminist Response: Productive Resistance*, redigerad av R. Smrdelj & R. Kuhar. Palgrave Macmillan, 2025.
- Körner, S. & Wahlgren, L. *Statistisk dataanalys*. Studentlitteratur, 2015.
- Laaksonen, S.M., Haapoja, J., Kinnunen, T., Nelimarkka, M. & Pöyhtäri, R. “The Datafication of Hate: Expectations and Challenges in Automated Hate Speech Monitoring.” *Frontiers in Big Data* 3 (2020): Article 3. <https://doi.org/10.3389/fdata.2020.00003>
- Lagerman, J. “Homonalism on the Defensive: News Media Responses to Nationalist Anti-LGBTQ Attacks in Sweden.” *Antipode* 56, nr 2 (2024): 538–557.
- Leonhard, L., Rueß, C., Obermaier, M. & Reinemann, C. “Perceiving Threat and Feeling Responsible: How Severity of Hate Speech, Number of Bystanders, and Prior Reactions of Others Affect Bystanders’ Intention to Counterargue against Hate Speech on Facebook.” *Studies in Communication and Media* 7/2018 (2018): 555–579. DOI: 10.5771/2192-4007-2018-4-555
- Linander, I., Lauri, J. & Lauri, M. “Swedish LGBTQ Activists’ Responses to Neo-Nazi Threats.” *Lambda Nordica* 27, nr 3–4 (2022). <https://doi.org/10.34041/ln.v27.830>
- Lähdesmäki, T. & Saresma, T. “Reframing Gender Equality in Finnish Online Discussion on Immigration: Populist Articulations of Religious Minorities and Marginalized Sexualities.” *NORA – Nordic Journal of Feminist and Gender Research* 22, nr 4 (2014): 299–313. <http://dx.doi.org/10.1080/08038740.2014.953580>
- Madriaza, P., Hassan, G., Brouillette-Alarie, S., Mounchingam, A.N., Durocher-Corfa, L., Borokhovski, E., Pickup, D. & Paillé, S. “Exposure to Hate in Online and Traditional Media: A Systematic Review and Meta-Analysis of the Impact of This Exposure on Individuals and Communities.” *Campbell Systematic Reviews* 21, nr 1 (2025): e70018.
<https://doi.org/10.1002/cl2.70018>
- Memon, M.A., Thurasamy, R., Ting, H. & Cheah, J.H. “Purposive Sampling: A review and guidelines for quantitative research.” *Journal of Applied Structural Equation Modeling* 9(1): 1-23.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. “*Det får inte existera*”: Om unga hbtq-personers utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck samt omvändelseförsök. MUCF, 2024.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. “*Jag är inte ensam, det finns andra som jag*”: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor. MUCF, 2022.
- Määttä, S. & Vernet, S. “Reacting to Homophobia in a French Online Discussion: The Fuzzy Boundaries between Heteronormativity and Homophobia.” *Discourse & Society* 34, nr 5 (2023): 617–635. <https://doi.org/10.1177/09579265231168760>

- Obermaier, M., Schmid, U.K. & Rieger, D. "Too Civil to Care? How Online Hate Speech against Different Social Groups Affects Bystander Intervention." *European Journal of Criminology* 20, nr 3 (2023): 817–833. <https://doi.org/10.1177/14773708231156328>
- Olofsson, C. *Hatbrott mot LGBTI-personer i Norden: En kartläggning av strategier, arbetssätt och insatser*. Nordiska Ministerrådet, 2021.
- Parent, M.C., DeBlaere, C. & Moradi, B. "Approaches to Research on Intersectionality: Perspectives on Gender, LGBT, and Racial/Ethnic Identities." *Sex Roles* 68 (2013): 639–645.
- Papa, V. & Ioannidis, N. "Reviewing the Impact of Facebook on Civic Participation: The Mediating Role of Algorithmic Curation and Platform Affordances." *The Communication Review* 26, nr 3 (2023): 277–299.
- Pérez-Escobar, M. & Noguera-Vivo, J.M., red. *Hate Speech and Polarization in Participatory Society*. Routledge, 2022.
- Petersen, L.H. & Baun, P.S. "Clowns, Pills & Boogaloos: A Data-Driven Study of Far-Right Eschatology on 4chan/pol." *Politics, Religion & Ideology* 26, nr 2 (2025): 195–229. <https://doi.org/10.1080/21567689.2025.2542770>
- Pickles, J. "LGBT Hate Crime: Promoting a Queer Agenda for Hate Crime Scholarship." *Journal of Hate Studies* 15, nr 1 (2019): 39–61.
- Pollack-Sarnecki, H., Lioufas, A. & Jarlsbo, M. *Rutten Demokrati: Konspirationspropaganda, rasism och våld*. Totalförsvarets forskningsinstitut, 2023.
- Rädda Barnens Ungdomsförbund. *Inte för ung för att vara mig själv: Röster om att vara ung och hbtqi*. Rädda Barnens Ungdomsförbund, 2025.
- Regeringskansliet. *Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter*. Arbetsmarknadsdepartementet, 2021.
- Regeringskansliet. *Stolt och trygg – Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter*. Arbetsmarknadsdepartementet, 2025.
- RFSL. *Stöd vid hatbrott*. RFSL, 2025.
- RFSL. *Kunskap och erfarenheter av arbete med våldsutsatta hbtq-personer*. RFSL, 2018.
- Sánchez-Sánchez, A.M., Ruiz-Muñoz, D. & Sánchez-Sánchez, F.J. "Mapping Homophobia and Transphobia on Social Media." *Sexuality Research and Social Policy* 21 (2024): 210–226. <https://doi.org/10.1007/s13178-023-00879-z>
- Saner, K. "Introduction to the Special Issue on Gendered Disinformation." *Journal of Gender Studies* 35, nr 3 (2026): 603–612. <https://doi.org/10.1080/09589236.2026.2629862>
- Saumer, M., Koban, K. & Matthes, J. "Nudging against Judging? Mitigating Anti-LGBTQIA+ Online Hostility by Raising Bystanders' Awareness and Behavioural Intentions." *Information, Communication & Society* (2026). DOI: 10.1080/1369118X.2026.2636134
- Schmid, U.K., Schulze, H. & Drexel, A. "Memes, Humor, and the Far Right's Strategic Mainstreaming." *Information, Communication & Society* 28, nr 4 (2024): 537–556. <https://doi.org/10.1080/1369118X.2024.2329610>
- Schneijderberg, C., Wieczorek, O. & Steinhardt, I, red. *The Handbook of Qualitative and Quantitative Content Analysis: Introduction to Classical, Digital, AI-supported and Automated Data Analysis*. Routledge, 2026.
- Svatoňová, E. & Doerr, N. "How Anti-Gender and Gendered Imagery Translate the Great Replacement Conspiracy Theory in Online Far-Right Platforms." *European Journal of Politics and Gender* 7, nr 1 (2024): 83–101. <https://doi.org/10.1332/25151088Y2023D000000006>

- Unlu, A., Truong, S., Sawhney, N., Tammi, T. & Kotonen, T. “From Prejudice to Marginalization: Tracing the Forms of Online Hate Speech Targeting LGBTQ+ and Muslim Communities.” *New Media & Society* (2025a). Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/14614448241312900>
- Unlu, A., Truong, S. & Kotonen, T. “Mapping the Terrain of Hate: Identifying and Analyzing Online Communities and Political Parties Engaged in Hate Speech against Muslims and LGBTQ+ Communities.” *International Journal of Data Science and Analytics* 20 (2025b): 1809–1825. <https://doi.org/10.1007/s41060-024-00571-4>
- Vehovar, V. & Jontes, D. “Hateful and Other Negative Communication in Online Commenting Environments: Content, Structure and Targets.” *Acta Informatica Pragensia* 10, nr 3 (2021): 257–274. <https://doi.org/10.18267/j.aip.165>
- Walters, M.A. “Conceptualising “Hostility” for Hate Crime Law: Minding “the Minutiae” When Interpreting Section 28(1)(a) of the Crime and Disorder Act 1998.” *Oxford Journal of Legal Studies* 34, nr 1 (2014): 47–74.
- Åkerlund, M. “Influence without metrics: Analyzing the impact of far-right users in an online discussion forum,” *Social Media + Society* 7(2) (2021)